

VIDELI SMO

Vaja Defender Europe 21

AKTUALNO

Na Igu praznično
ob dnevu Slovenske vojske

Marko Pišlar

BOLJŠI ČASI ZA SLOVENSKO VOJSKO

Maja se vsako leto s ponosom spominjamo dne, ko so v zgodovini slovenskega naroda slovenski fantje v tedanjih učnih centrih Teritorialne obrambe na Igu in v Pekrah prvič začeli služiti vojaški rok v samostojni državi v slovenskem jeziku. Letošnje praznovanje je še toliko pomembnejše, saj so od tega prelomnega dogodka minila že tri desetletja. Slovenska vojska je na svoji poti razvoja in rasti doživljala številne vzpone in padce, s katerimi se je uspešno spoprijemala. Po svetovni finančni in gospodarski krizi, med katero je občutila breme varčevanja, je v zadnjem letu uspešno reševala tudi krizo ob epidemiji covid-19. Na njene pripadnice in pripadnike se lahko vedno in povsod zanesemo, kar je znova dokazala s prizadevnim in profesionalnim delom v podporo Civilni zaščiti, zdravstvenemu sistemu ter drugim državnim organom.

Po težavnem obdobju se Slovenski vojski vendar obetajo boljši časi, tako na kadrovskem področju kot pri zagotavljanju denarnih sredstev za nujne naložbe v njeni opremo in tehniko. Samo visoko motiviran, dobro opremljen in usposobljen vojak je najboljši promotor Slovenske vojske in vojaškega poklica v slovenski družbi ter porok, da bo Slovenska vojska lahko uresničila vse zakonsko predpisane naloge in se bo sposobna učinkovito odzvati na vse vrste groženj ter sodobne varnostne izzive.

4 ZA SODOBNO VOJSKO NUJNE RAZVOJNO USMERJENE NALOŽBE

Pogovor z načelnikom
Generalštaba SV
Robertom Glavašem

14 VAJA DEFENDER EUROPE TUDI V SLOVENIJI

Več kot 2000 pripadnikov
Slovenske vojske na vajah
v Sloveniji in tujini

34 25 LET ORKESTRA SLOVENSKE VOJSKE

Orkester z uveljavljenimi
dirigenti in glasbeniki nastopa
na domačih in tujih odrih

8 NA IGU PRAZNOVALI DAN SLOVENSKE VOJSKE

Ob dnevu Slovenske vojske
o nedavnih spodbudnih
spremembah

22 Z NOVO DELAVNICO VEČJA UČINKOVITOST IN BOLJŠE DELOVNE RAZMERE

V Kranju nova delavnica za
vzdrževanje radioloških, kemičnih
in bioloških sredstev ter opreme

38 »BREZ ZVEZE, ČE NI ZVEZE«

Vojak Franc Sever o vojaški
karieri ter ljubezni do glasbe
in starodobnih motorjev

12 V SLOVENSKO VOJSKO ČEZ ENOTNO VSTOPNO TOČKO

Ministrstvo za obrambo
predstavilo novosti
pri vstopu v Slovensko vojsko

30 RAZPRAVA O STRATEŠKEM KOMPASU

Obrambni ministri EU
na političnem seminarju
v Lizboni o strateškem kompasu

ZA SODOBNO VOJSKO NUJNE RAZVOJNO USMERJENE NALOŽBE

BESEDILO Marko Pišlar
FOTO Bruno Toič

Slovenska vojska že tradicionalno praznuje svoj praznik 15. maja v spomin na leto 1991, ko so v tedanjih učnih centrih Teritorialne obrambe na Igu pri Ljubljani in v Pekrah pri Mariboru vojaški rok začeli služiti prvi slovenski naborniki. Po poti, ki jo je takrat oblikovalo prvih 300 slovenskih nabornikov, slovenski vojak pogumno, odločno in predano stopajo že dobra tri desetletja. Po obdobju, ko je imela vojaška organizacija velike kadrovske, finančne in materialne težave, se danes Slovenski vojski z načrtovano posodobitvijo in kadrovsko konsolidacijo vendar obetajo nekoliko boljši časi. Več o tem v pogovoru z načelnikom Generalštaba SV generalmajorjem Robertom Glavašem.

? KAKO OCENJUJETE SVOJE DOSEDANJE DELO IN DOSEŽKE SLOVENSKE VOJSKE POD VAŠIM VODENJEM?

Za obstoj in razvoj Slovenske vojske sta pomembna zavedanje o nujnosti in širša podpora stalnim naložbam v nacionalno obrambo. Temu smo v zadnjem letu namenili veliko pozornosti. Sooblikovali smo Vojaško strategijo RS v podporo posodobitvi vojske in za spremljanje ter uveljavljanje dejavnosti na vojaškem področju zavezništva, kot sta Nato in EU, katerih pomemben del smo. Z dopolnjevanjem in usklajevanjem smo optimizirali, poenotili ter izboljšali delo in poveljevanje na strateški in operativni ravni. So pa oprema in tudi ljudje v Slovenski vojski vsako leto starejši in iztrošeni, vendar sem prepričan, da je mogoče še veliko stvari izboljšati. Ponosen sem na predan in profesionalen odnos vseh pripadnic in pripadnikov SV, saj zmorejo v tako težkih razmerah opravljati svoje naloge ter se vedno znova dokazati. Pri svojem delu se namreč pripravljamo na različne krize in kako se jim uspešno upirati, kar smo pokazali tudi ob pojavu nove epidemije. Napredek je opazen tudi v vojaškem šolstvu. Do zdaj interni sistem izobraževanja podčastnikov na vojaškem področju smo vključili v javni šolski sistem z ustanovitvijo Višje vojaške strokovne šole, hkrati pa smo konceptualno opredelili tudi vključitev internega izobraževalnega sistema častnikov v javni šolski sistem.

? POROČILO O STANJU BOJNE PRIPRAVLJENOSTI VOJSKE ZA LETO 2020, KI STE GA Z MINISTROM ZA OBRAMBO PREDSTAVILI PREDSEDNIKU DRŽAVE, OSTAJA NA ENAKI RAVNI KOT PRETEKLA LETA. KAJ NAJBOLJ VPLIVA NA OCENO SPOSOBNOSTI?

Poudariti želim, da je delo pripadnikov SV izjemno, strokovno in požrtvovalno. Brez njihove predanosti in veliko odrekanja nalog v imenu Slovenije ne bi mogli opravljati. Negativna ocena poenostavljeno pomeni, da nimamo dovolj ljudi oziroma virov, da bi lahko uresničevali vse naloge iz poslanstva. To moramo transparentno in odkrito povedati. Ocena o pripravljenosti torej pomeni, da Slovenska vojska v dlje časa trajajoči krizi, neposredni vojni nevarnosti ali vojni s trenutnimi kadrovskimi in materialnimi viri ni sposobna uresničiti celotnega obsega z zakonom predpisanih nalog. Vzroki za to so jasni, in sicer kritično pomanjkanje kadra, tako v stalni sestavi kot tudi pogodbeni rezervni sestavi, sodobnih oborožitvenih sistemov ter bojne in nebojne opreme. To

vpliva na obseg in kakovost usposabljanja, bojno moč ter vzdržljivost vojske. Za to sta kriva večletni zastoj posodobitve in posledično zamuda pri vzpostavljanju načrtovanih zmogljivosti ter pripravljenosti. Slovenska vojska je zato manj učinkovita, sposobnosti enot za bojevanje, preživetje in zaščito sil so zmanjšane, verodostojnost Slovenije v zavezništvu pa je nižja. Razvoj in vzpostavljanje najpomembnejših zmogljivosti za delovanje Slovenske vojske, kot so manever, ognjena moč in premičnost na bojišču, posredna ognjena podpora ter premestljiva omrežja komunikacijsko-informacijskih sistemov, sta zaradi nezadostnih finančnih virov zamaknjena v poznejše obdobje. Sposobnost najpomembnejših zmogljivosti Slovenske vojske za bojno delovanje v operacijah visoke intenzivnosti je tako onemogočena.

? SLOVENSKA VOJSKA SE ŽE VEČ KOT LETO DNI SPOPRIJEMA Z EPIDEMIJO COVIDA-19. KAKO USPEŠNI STE PRI OBVLADOVANJU EPIDEMIČNIH RAZMER?

Na epidemijo smo se hitro odzvali, saj smo pripadnikom SV zagotovili osebno zaščitno opremo, z različnimi ukrepi, povzetimi po odlokih Vlade Republike Slovenije in Nacionalnega inštituta za javno zdravje, pa smo preprečili večje širjenje bolezni in ohranili vzdržnost sil ter opravili vse redne naloge. Od prvega dne epidemije smo pomagali civilnim ustanovam. Evakuirali smo svoje državljane, pomagali bolnišnicam in domovom starejših občanov, dezinficirali prostore ter opremo. Podpiramo tudi cepljenje. Pomagamo, pri čemer lahko, ker se zavedamo, da smo v teh razmerah vsi družbeno povezani.

? EPIDEMIJA JE ZMANJŠALA IZVEDBO ZLASTI VEČJIH MEDNARODNIH VOJAŠKIH VAJ IN USPOSABLJANJ, KI SO BILI ODPOVEDANI. KAKO SE TO KAŽE PRI STANJU PRIPRAVLJENOSTI VOJSKE? Leto 2020 je bilo v vseh pogledih zahtevno,

Pogovor z načelnikom Generalštaba SV

ROBERTOM GLAVAŠEM

vendar smo tega vajeni. Epidemija nas je pri izobraževanjih, usposabljanjih, urjenjih in vajah močno omejila, zato je pomembno, da smo se pretekla leta veliko usposabljali za različne oblike ogrožanja in bili na krizo pripravljeni. Kadar je bilo mogoče, smo delovne procese preusmerili na videopovezave. Kljub številnim omejitvam nam je uspelo od aprila do junija 2020 izvesti serijo vaj Preskok. Njen scenarij je temeljil na urjenju vloge Slovenske vojske v geostrateškem okolju in zahtevnih okoliščinah epidemije novega virusa. Potekala je na zemljiščih zunaj naših vadišč in tako smo pripadnikom SV še bolj približali teren Slovenije v realističnem vadbenem okolju. Veseli me ponovna visoka motiviranost udeležencev vaje in pozitiven odziv lokalnih skupnosti. Nprekinjeno so potekale še dejavnosti, povezane z mednarodnim uresničevanjem obveznosti, vzdrževanjem pripravljenosti sil v najvišji stopnji, podporo v naporih za zaježitev epidemije, varovanjem državne meje ter pripravami na predsedovanje Svetu EU. Leta 2021 nadaljujemo relativno intenzivno usposabljanje, brez negativnih izkušenj v povezavi s pandemijo. Skupinska urjenja organiziramo ob upoštevanju zaščitnih ukrepov za zaježitev širjenja virusa. Res pa je, da so bili nekateri tečajji, izobraževanja in preverjanja gibalnih sposobnosti prestavljeni ali je bil zmanjšan njihov obseg. Ob vsem tem sem dobil potrditev, da poveljujem izjemnemu kolektivu in da so naši pripadniki dali več od sebe, kot smo jih prosili.

❓ V SLOVENSKI VOJSKI STE ŽE JANUARJA PROTI COVIDU-19 ZAČELI CEPITI PRVE PRIPADNIKE. KAKO USPEŠNI STE BILI DO DANES?

Do 17. maja se je s prvim odmerkom cepilo 2200 pripadnikov SV, z drugim pa 780. Pripadnike še naprej redno cepimo, skladno z dodeljenimi količinami cepiva in nacionalno strategijo. Poleg tega je v strategiji cepljenja Vojaška zdravstvena enota določena kot cepilni center za potrebe Ministrstva za obrambo.

❓ V SLOVENSKI VOJSKI JE V ZADNJEM ČASU OPAZEN NAPREDEK NA KADROVSKEM PODROČJU. DELNO JE TO TUDI POSLEDICA NOVEGA KONCEPTA ZAPOSLOVANJA. KAKO ZADOVOLJNI STE Z NJEGOVO IZVEDBO?

Ugotavljam, da smo bili v zadnjem letu uspešnejši kot v prejšnjih letih, ko smo opažali večji odhod vojakov v primerjavi s

številom prihodov. Delno lahko to pripišem konceptu, ki omogoča kandidatu prijaznejšo zaposlitev in s katerim želimo skrajšati postopek zaposlovanja ter z osebnejšim in individualnejšim pristopom do kandidata že v začetku Slovensko vojsko predstaviti kot zanesljivega delodajalca. Zavedam se, da zanesljivost mladim ni najpomembnejša, zato smo pristopili k dopolnitvi prej omenjenega koncepta z željo, da se prostovoljno služenje vojaškega roka omogoči čim več državljanom in državljanom, ki izpolnjujejo predpisane pogoje. Z dinamičnim, zanimivim, kakovostnim in koristnim usposabljanjem v profesionalnem delovnem okolju želimo povečati zanimanje za vojaški poklic med mladimi. Glavni poudarek novega koncepta popolnjenja vojske je sprememba temeljnega vojaškega strokovnega usposabljanja, in sicer kot enotne vstopne točke, kar bo poenostavilo vstop vsem zainteresiranim kandidatom v različne oblike delovanja znotraj Slovenske vojske. Vlada je tudi sprejela Uredbo o prostovoljnem služenju vojaškega roka, s katero želimo doseči dolgoročno stabilno popolnjenje vseh struktur vojske, omogočiti prostovoljno služenje vojaškega roka čim večjemu krogu zainteresiranih državljanov in jih navsezadnje tudi nagraditi za to. Prvo usposabljanje po novem konceptu načrtujemo že julija in veseli me, da so odzivi javnosti vzpodbudni. Nenehno si bomo prizadevali biti še boljši, predvsem pa želimo, da bi mladi med usposabljanjem prepoznali pomembnost nacionalne vojaške identitete.

❓ ZA RAZVOJ SLOVENSKE VOJSKE SO NUJNE NALOŽBE V NJENO OPREMO. PRI TEM JE POMEMBEN ZAKON O ZAGOTAVLJANJU SREDSTEV ZA INVESTICIJE V SLOVENSKI VOJSKI V LETIH 2021-2026. KAJ TA PRINAŠA VOJSKI?

Za sodobno vojsko, sposobno odzivanja na vse vrste groženj, so nujne vzdržne in redne ter razvojno usmerjene naložbe. Teh v zadnjem desetletju skoraj ni bilo. Verjetno se marsikomu ti »silni« milijoni zdijo odveč in nepotrebn ob splošno uveljavljenem prepričanju, da Slovenija ni ogrožena. Je pa zanimivo, da nas vojake pokličejo na pomoč ob naravnih nesrečah, reševanju, gašenju, zaježitvi virusa in podobno. To dokazuje, da Slovenija potrebuje sodoben, učinkovit in odziven obrambni sistem, ki temelji na Slovenski vojski. Desetletnega padanja v brezno ni mogoče nadomestiti v enem letu. Tega se dobro zavedamo. Načrtujemo postopno dvigovanje, tudi z načrtovanimi naložbami. Zanje smo že pripravili investicijsko dokumentacijo, prednostno pa bodo namenjene za posodobitev najpomembnejših zmogljivosti vojske, izmed katerih je na prvem mestu vzpostavitev bojnega dela prve bataljonske bojne skupine. Ob vzdržnem financiranju želimo še zgraditi oziroma posodobiti infrastrukturo za bivanje in usposabljanje pripadnikov ter prostore za vzdrževanje sredstev, ki jih kupujemo oziroma že uporabljamo.

❓ SLOVENIJA BO V DRUGI POLOVICI LETA ŽE DRUGIČ PREDSEDOVALA SVETU EU. KAKO SE NA TO PRIPRAVLJATE V SLOVENSKI VOJSKI?

Vloga vojske je vidna v skoraj vseh prednostnih nalogah predsedovanja, od zagotavljanja večje odpornosti države in Evropske unije, digitalne, zelene ter brezogljne družbe, ustreznega odziva na hibridne grožnje, verodostojnega partnerstva v okviru oboroženih sil do okrepljenega transatlantskega sodelovanja. Med predsedovanjem načrtujemo vajo odzivanja na krize večje razsežnosti in vojaške mobilnosti. Organizirali bomo neformalno srečanje vojaškega odbora Evropske unije v sestavi vojaških predstavnikov in neformalno srečanje delovnih skupin tega odbora. Prav tako bo izveden vojaško-obrambni seminar, na katerem bodo obravnavane vsebine skupne obrambno-varnostne politike Evropske unije. Pod vodstvom Evropske obrambne šole bosta izvedena tečaj o skupni obrambno-varnostni politiki in seminar, ki bo obravnaval kvalifikacije za poklic vojaškega častnika. Dejavnosti bodo potekale tudi v Bruslju, kjer bo Slovenska vojska pripravila številne dogodke ob predsedovanju. Navsezadnje bomo druge resorje med predsedovanjem tudi obsežno logistično podpirali.

“

Desetletnega padanja v brezno ni mogoče nadomestiti v enem letu.

❓ PRIPADNIKI SV V OKVIRU MEDNARODNIH VAJ STEADFAST DEFENDER 21 IN DEFENDER EUROPE 21 SODELUJEJO NA VEČ VOJAŠKIH VAJAH DOMA IN V TUJINI. KAJ TE VADBENE DEJAVNOSTI ZAGOTAVLJAJO SLOVENSKI VOJSKI?

Izkušnje, pridobljene med delovanjem v epidemiji, tudi letos določajo načrtovanje dejavnosti na mednarodnih usposabljanjih in vajah. Sodelujemo na zavezniški vaji Defender Europe 21, na kateri preizkušamo koncept delovanja Slovenske vojske v Sloveniji kot del zaledja Natove operacije in z napotitvijo dela enot SV v sestavi zavezništva zunaj Slovenije. Z vajo želimo vzpostaviti učinkovit sistem za podporo vodenja in poveljevanja ter glavne logistične zmogljivosti s poudarkom na sprejemu in oskrbi premičnih sil zavezništva. Poudarjena je izvedba varnih in usklajenih premikov zavezniških enot čez ozemlje Slovenije ter premikov enot SV na območja zunaj države. Z vajo smo želeli vzpostaviti vadbeno okolje za usposabljanje enot SV ter za preverjanje operativnih zmogljivosti enot, ki so predvidene za mednarodne povezave. To pozitivno vpliva na pripravljenost, povezljivost in mednarodno prepoznavnost naše vojske ter na pravično delitev bremen v zavezništvu. Nedvomno s takim delovanjem izboljšujemo odpornost sistema na naravne in druge nesreče, kot je na primer pandemija, ter izkazujemo odvratalno in obrambno držo zavezništva.

❓ NAŠA DRŽAVA LETOS PRAZNUJE 30 LET. KAKO BOSTE V SLOVENSKI VOJSKI PODPRILI DEJAVNOSTI PRI PRAZNOVANJU TEGA JUBILEJA?

Dogodki, povezani z osamosvojitvijo Slovenije, so neločljivo povezani s Slovensko vojsko, zato podpiramo vsa praznovanja. Gardisti so nepogrešljiv vidni del vseh slovensosti, pridih Slovske vojske pa je vtakan v vse pore naše družbe. Seveda smo že in še bomo posebej poudarili obletnico vaje Premik, začetek služenja vojaškega roka prvih slovenskih nabornikov v Sloveniji, njihovo prisego domovini in odhod zadnjega tujega vojaka iz naše suverene domovine.

❓ OD PRISEGE PRVIH SLOVENSkih NABORNIKOV V TEDANJih UČNIH CENTRIH TERITORIALNE OBRAMBE NA IČU IN V PEKRAH JE MINILO ŽE 30 LET. KAKO DANES GLEDATE NA RAZVOJ SLOVENSKE VOJSKE?

Sem odločen zagovornik poklicne vojske, zato menim, da je prehod na poklicno vojsko pomemben mejnik. Žal pa procesa nikoli nismo v celoti končali. Zelo pomembno je biti del najstarejšega in najmočnejšega zavezništva, v katerem smo rasli, se primerjali, tekmovali in vedno napredovali. Že 24 let uspešno prispevamo k mednarodnemu miru. Z izjemnim delom pripadnikov SV v mednarodnih operacijah in na misijah smo blagovno znamko odgovorne, zanesljive, pokončne Slovenije ponesli tudi v svet.

❓ KAKŠNE SO VAŠE PRAZNIČNE ŽELJE OB DNEVU SLOVENSKE VOJSKE?

Najprej želim čestitati vsem povišanim v činu in prejemnikom medalj ter priznanj. V 30 letih smo se z ramo ob rami veliko naučili. Pogosto drug od drugega doma, še več pa v mednarodni skupnosti z našimi zavezniki. Zato se iskreno zahvaljujem vsem, ki ste del slovenske osamosvojitvene poti. Hvala tudi tistim, ki ste to naredili v uniformi ali pa ste jo takrat prvič oblekli kot prostovoljci. Še posebej se zahvaljujem vsem, ki danes prispevate v zapleten mozaik varnosti doma in po svetu. Praznujmo pokončno in z dvignjeno glavo. Verjamem, da se Slovenski vojski obetajo boljši časi. Zdržimo še malo in ostanimo zdravi.

NA IGU PRAZNOVALI DAN SLOVENSKE VOJSKE

BESEDILO Petra Miklaužič
FOTO Bruno Toič

V soboto, 15. maja, je v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje na Igu potekala slovesnost ob dnevu Slovenske vojske. Zbrane so nagovorili predsednik Republike Slovenije in vrhovni poveljnik oboroženih sil Borut Pahor, minister za obrambo mag. Matej Tonin ter načelnik Generalštaba Slovenske vojske generalmajor Robert Glavaš. Vsi so ob visokem jubileju izpostavili pozitivne spremembe v Slovenski vojski. Na dogodku so še razglasili najboljšega podčastnika in najboljšega vojaka za preteklo leto ter opravili dve najvišji napredovanji v činih.

SLOVENSKA VOJSKA IMA VELIK UGLED
Letošnji dan Slovenske vojske je bil še toliko pomembnejši, saj letos mineva 30 let, odkar so slovenski naborniki prvič začeli služiti vojaški rok v samostojni Sloveniji. Kar 300 takratnih nabornikov se je odločilo za služenje domovini in začelo usposabljanje v dveh učnih centrih Teritorialne obrambe v Pekrah pri Mariboru in na Igu pri Ljubljani. Slovenska vojska je v letih svojega delovanja dokazala, da zmore uresničiti naloge, ki so ji dodeljene, ne glede na okoliščine, v katerih deluje. Slavnostni govornik na prireditvi ob dnevu Slovenske vojske predsednik države Borut Pahor

Razglasitev najboljših podčastnika in vojaka za leto 2020

je ob prazniku čestital pripadnicam in pripadnikom ter poudaril, da je bilo preteklo leto še posebej zahtevno. Ob tem je izpostavil dejavnosti Slovenske vojske pri preprečevanju širjenja koronavirusa in njihovo sodelovanje s Civilno zaščito. Slovenska vojska je kljub veliko izzivom svoje poslanstvo opravljala nemoteno in skladno z zaščitnimi ukrepi. »Zaradi svojih znanja, motiviranosti, pozitivnega pristopa in izjemne zagnanosti ter predanosti ste ovire premagovali in premagali ter še enkrat pokazali, da znate in zmorete opravljati naloge v najzahtevnejših razmerah,« je povedal predsednik Republike Slovenije. Izpostavil je tudi sodelovanje Slovenske vojske in Policije pri varovanju državne meje. Različne dejavnosti Slovenske vojske pomembno pripomorejo k varnosti in miru države. Slovenska vojska ima prav zato velik

Slovesnosti ob dnevu Slovenske vojske so se udeležili najvišji predstavniki države.

ugled, saj so pripadniki zanesljivi in vedno pripravljeni pomagati. Po oceni vrhovnega poveljnika obrambnih sil naša država tudi odlično izpolnjuje zaveze v okviru zaveznitva ter v mednarodnih operacijah in na misijah. Številne dodatne naloge in epidemija pa niso preprečile opravljanja temeljnega poslanstva Slovenske vojske, torej usposabljanja in urjenja za obrambo domovine. »Na to nalogo pogosto pozabimo, ker je Slovenija varna država,« je spomnil predsednik in dodal, da je Slovenska vojska vojaški steber nacionalnega varnostnega sistema in jedro obrambnega sistema Republike Slovenije. »Da bo država obdržala status ene najvarnejših na svetu, je pomembno, da je naša vojska dobro usposobljena in izurjena. Čeprav se po obsegu in opremljenosti ne moremo primerjati z velikimi vojskami, se lahko po znanju in izurjenosti,« je prepričljivo povedal predsednik države Borut Pahor.

NA PRVEM MESTU JE BOLJŠI STATUS VOJAKA

Obrambni minister mag. Matej Tonin je v uvodu spomnil na glavne značilnosti preteklih treh desetletij razvoja Slovenske vojske. »Pred nami je četrto desetletje, za katero verjamem, da bo polno rasti in uspehov Slovenske vojske,« je povedal minister Tonin. Med njegovim mandatom je bilo opravljenih že veliko pozitivnih sprememb. Izpostavil je spremembo Zakona o obrambi, ki je uredila socialni status vojaka po 45. letu. Zakon o službi v Slovenski vojski, ki čaka na obravnavo, bo še izboljšal položaj vojaka, saj predvideva štiriodstotni dvig plače, ureja delovni čas in počitek pripadnikov Slovenske vojske med napotitvijo v mednarodne operacije in na misije, omogoča dodatno šolanje ter odkup stanovanja in svojem zagotavlja večje pravice ob morebitnih nesrečah pripadnikov. Kot prelomen korak za delovanje vojske je minister označil sprejem Zakona o zagotavljanju sredstev za investicije v Slovenski vojski, saj omogoča stabilen in predvidljiv vir financiranja najnujnejših naložb v oborožitev in opremo Slovenske vojske. Ob naštevanju dosežkov, ki bodo prispevali k razvoju Slovenske vojske, se je zahvalil vsem, ki ga podpirajo na tej poti sprememb, in ob tem poudaril, da se zaveda odgovornosti do prihodnosti. »To je šele začetek. Čaka nas dolga in zahtevna pot posodobitve Slovenske vojske,« je povedal. Meni, da je najpomembnejši člen in najboljši promotor Slovenske

vojske zadovoljen pripadnik, zato bodo prizadevanja ministrstva usmerjena k izboljševanju statusa vojaka. Minister je še spomnil na pripadnike, ki delujejo v operacijah in na misijah. Ob koncu se je zahvalil pripadnicam in pripadnikom ter njihovim družinam in jim ob prazniku iskreno čestital.

ČEZ PRELOMNICE DO SUVERENOSTI DRŽAVE

Načelnik Generalštaba Slovenske vojske generalmajor Robert Glavaš je poudaril pomen vojaške tradicije in se zahvalil vsem, ki so razvijali ter podpirali Slovensko vojsko vseh 30 let. Velik pomen pripisuje osamosvojitveni vojni, ki je trajala le deset dni, vendar tega nihče ni vedel. Meni, da nas je takrat močno povezala ljubezen do domovine in naših skupnih vrednot. Z osamosvojitveno vojno je Slovenija prihodnost vzela v svoje roke. V nadaljevanju je bilo pri razvoju Slovenske vojske še veliko pomembnih mejnikov. Sprejet je bil Zakon o obrambi, ki je postavil temelje v Slovenski vojski, in postali smo polnopravni člani zavezništva. »Zaradi tega in še veliko drugih prelomnic smo danes suvereni in lahko prispevamo k mednarodni varnosti ter miru,« je povedal generalmajor Glavaš. Slovenska vojska je postala nepogrešljiv člen v vojaški in mednarodni družbi. Poleg glavnega poslanstva, to je usposabljanje za oboroženi boj, pripadniki Slovenske vojske na visoki ravni opravljajo veliko drugih zahtevnih nalog, kot je na primer varovanje meje. Tako kot so pomembni začetki nastanka Slovenske vojske, je pomembna tudi sedanjost, in prav zato se kot načelnik Generalštaba Slovenske vojske trudi, da bi zagotovili stabilen in nemoten razvoj Slovenske vojske. Naštel je nekatere najpomembnejše spremembe, ki so se zgodile v zadnjem obdobju, od sprejetja Zakona o zagotavljanju sredstev za investicije v Slovenski vojski, sprememb Zakona o obrambi do pred kratkim sprejete Uredbe o prostovoljnem služenju vojaškega roka. Ob sistemskih spremembah je še izpostavil, da je prav vsak pripadnik pomemben člen vojaške strukture in njene učinkovitosti. »Danes je vaš dan,« je nagovoril postroj pripadnikov Slovenske vojske in se jim zahvalil za njihovo predano delo.

vodnik
KLEMEN MIHALIČ

»Zavedam se, da je to nagrada za preteklo leto in da se bo treba s svojim delom vsak dan dokazovati, zato se v prihodnosti ne bojim sprejeti novih izzivov.«

poddesetnik
TADEJ ŠČANČAR

»Priznanja nisem pričakoval, zato me je naziv najboljšega vojaka presenetil. Upam, da bom še imel priložnost, da predstavljam vzor drugim vojakom.«

RAZGLASILI NAJBOLJŠA V PRETEKLEM LETU IN IZVEDLI POVIŠANJE V ČINU

Ob dnevu Slovenske vojske vsako leto razglasijo najboljšega vojaka in najboljšega podčastnika Slovenske vojske. Pri izboru upoštevajo vse merljive uspehe in dosežke posameznih pripadnikov v preteklem letu. Podčastniški zbor Slovenske vojske je za najboljšega podčastnika leta 2020 izbral pripadnika 1. brigade vodnika Klemna Mihaliča, naziv najboljšega vojaka leta 2020 pa je pripadel pripadniku Specializirane enote vojaške policije poddesetniku Tadeju Ščančarju. Poddesetnik Ščančar je vrhunsko izurjen strellec z odlično psihofizično pripravljenostjo. Povsem je predan enoti in njenim ciljem ter svoje poslanstvo opravlja z veliko samoiniciativnosti. Kot je povedal, priznanja ni pričakoval, zato ga je naziv najboljšega vojaka presenetil. »Danes sem prvič stal na večjem odru in žal mi je, da ob meni niso moji sodelavci,« je pojasnil in dodal, da bo svojo vojaško pot še naprej izboljševal. »Upam, da bom še imel priložnost, da predstavljam vzor drugim vojakom,« je sklenil pogovor. Dosežki vodnika Klemna Mihaliča so izvrstni tako pri opravljanju nalog v inženirski četi 1. brigade kot pri njegovem sodelovanju v civilnih organizacijah. Sodeloval je na veliko vojaških vajah in dejavnostih, kot je na primer urejanje strelišč. Je tudi prostovoljni član Rdečega križa. Med epidemijo je pomagal v domovih za ostarele. Trenutno se usposablja kot kandidat Slovenske vojske za napotitev na mednarodno misijo v Mali. »To priznanje ni le moje, temveč pripada vsem mojim sodelavcem, ki so bili v zadnjem letu skupaj z mano prizadevni pri svojem delu,« je povedal vodnik Mihalič. Počasčen in vesel je, da je prejel naziv najboljšega podčastnika, vendar se zaveda, da je to nagrada za preteklo leto in da se bo treba s svojim delom vsak dan dokazovati, zato se v prihodnosti ne boji sprejeti novih izzivov. Na prireditvi ob dnevu Slovenske vojske so izvedli tudi dve najvišji povišanji v činu. V čin generalmajorja je predsednik Republike Slovenije povišal poveljnika sil Slovenske vojske Miho Škerbinca, brigadirsko sabljo pa je iz rok obrambnega ministra prejel načelnik Združenega sektorja za podporo Generalštaba Slovenske vojske Anže Rode.

NATU PREDSTAVILI NAČRT NALOŽB V SLOVENSKI VOJSKI

Minister za obrambo mag. Matej Tonin se je 7. maja v Bruslju srečal z generalnim sekretarjem Nata Jensom Stoltenbergom in mu predstavil obrambne reforme, načrte dviga obrambnih izdatkov in naložbe v Slovensko vojsko, s poudarkom na izpolnjevanju zavez do Nata. Pri tem je poudaril, da bo z novim Zakonom o zagotavljanju sredstev za investicije v Slovenski vojski v letih 2021–2026 zagotovljenih 780 milijonov evrov za naložbe v posodobitev vojske.

Minister Tonin je predstavil načrte glede rasti obrambnih izdatkov, za katere se načrtuje, da bodo leta 2024 dosegli 1,5 odstotka bruto družbenega proizvoda. Za naložbe je bilo leta 2020 namenjenih pet odstotkov obrambnih izdatkov, letos pa se načrtuje znatni dvig obrambnih izdatkov, s stalno rastjo do leta 2024. Prav tako je minister generalnega sekretarja Nata seznanil s prednostnimi

24 LET OD PRVE NAPOTITVE NA MISIJO

Slovenija je 14. maja praznovala 24. obletnico napotitve prvih pripadnic in pripadnikov v mednarodne operacije ter na misije. 14. maja 1997 je na mednarodno misijo Alba v Albanijo za tri mesece odpotoval 21-članski kontingent pripadnikov SV, ki je po odločitvi vlade pod vodstvom OVSE zagotavljal sanitetno oskrbo mednarodnih mirovnih sil in beguncev na letališču Rinas pri Tirani. Do zdaj so bili pripadniki SV na naloge v službi miru napoteni več kot 14.300-krat.

V tem času v 11 mednarodnih operacijah in na misijah deluje 341 pripadnikov SV. Članice zavezništva so aprila letos sprejele odločitev o koncu misije v Afganistanu, na kateri je Slovenska vojska od leta 2004 sodelovala z več kot 1400 pripadniki. 20. maja so se v domovino vrnili pripadniki 13. kontingenta Slovenske vojske, s čimer je Slovenija končala delovanje na tej misiji v

BESEDILO SSK
FOTO www.nato.int

naložbami v slovenske zmogljivosti, ki so skladne tudi z Natovimi prednostnimi nalogami. To so predvsem oprema za srednjo bataljonsko bojno skupino, vključno z oklepnimi vozili, dva srednja transportna helikopterja za opravljanje nalog specialnih sil ter komunikacijski sistemi, skupaj s potrebno infrastrukturo. Izpostavil je tudi prizadevanja za izboljšanje pripravljenosti Slovenske vojske in pri pridobivanju kadra. Generalni sekretar Stoltenberg je pozdravil dosežke slovenskega obrambnega ministrstva in vlade v zadnjem letu. Izpostavil je pomen nadaljevanja pozitivnih trendov pri izpolnjevanju zavez in načela pravične delitve bremen tudi v prihodnosti. Nato ceni slovenski prispevek v mednarodnih operacijah in na misijah ter si želi, da bi to Slovenija ohranila tudi v prihodnosti. Sogovornika sta še izmenjala poglede na sodelovanje med Natom in Evropsko unijo, ki bo poleg Zahodnega Balkana in energetske učinkovitosti obrambnega resorja ena izmed prednostnih nalog slovenskega predsedovanja Svetu EU v drugi polovici leta. To je bila tudi ena izmed tem pogovora slovenskega ministra za obrambo in Natovega visokega predstavnika.

BESEDILO Slovenska vojska

Afganistanu. Slovenija s civilnimi in vojaškimi zmogljivostmi že 24 let prispeva k vzdrževanju mednarodnega miru, varnosti in stabilnosti, usposabljanju in vzpostavitvi obrambno-varnostnih ustanov držav na kriznih območjih, uresničevanju reformnih ter evro-atlantskih prizadevanj partneric, preprečevanju nezakonitih migracij ter boju proti terorizmu. Od vstopa v Severnoatlantsko zavezništvo 2004 pa še dejavneje sodeluje pri podpori mednarodnemu miru, predvsem z vključevanjem pripadnikov SV v mednarodne operacije in misije ter humanitarne dejavnosti.

V SLOVENSKO VOJSKO ČEZ ENOTNO VSTOPNO TOČKO

BESEDILO Petra Miklaužič
FOTO Bruno Toič

V petek, 14. maja, je minister za obrambo mag. Matej Tonin na novinarski konferenci predstavil novost pri vstopu v Slovensko vojsko. Na podlagi prostovoljnega služenja vojaškega roka bo uveden nov koncept enotnega usposabljanja, ki bo potekal čez enotno vstopno točko. Kandidati bodo usposabljanje opravljali po fazah, na koncu pa prejeli denarno nagrado. Prva napotitev kandidatov na temeljno vojaško strokovno usposabljanje po novem konceptu bo 5. julija.

SISTEM ENOTNE VSTOPNE TOČKE PRINAŠA VELIKO NOVOSTI

Na Ministrstvu za obrambo želijo povečati zanimanje za vstop v Slovensko vojsko med mladimi, zato so konec lanskega leta pripravili nov koncept enotnega usposabljanja za vstop v Slovensko vojsko na podlagi prostovoljnega služenja vojaškega roka. Izhodišči pri pripravi novega koncepta sta atraktivnost programa usposabljanja ter enovitost statusa vstopnih pogojev, pogodbe in programa prostovoljnega služenja vojaškega roka za vse, ki želijo vstopiti v Slovensko vojsko ne glede na poznejši status. Obrambni minister mag. Matej Tonin je povedal, da si že od nastopa svoje funkcije želi posodobitve Slovenske vojske, za kar potrebujemo stabilne in predvidljive finančne vire ter kadrovske popolnitev. Socialni status pripadnikov se z novimi spremembami zakonov izboljšuje, k popolnjenju Slovenske vojske bo pripomogla tudi nova uredba, ki ureja vstop v Slovensko vojsko. »Pripravljamo nov koncept vstopa v Slovensko vojsko, ki bo mladim omogočil zanimivo izkušnjo, pridobivanje novega znanja in navsezadnje tudi možnost opravljanja voznškega izpita B-kategorije,« je pojasnil obrambni minister. Cilji nove Uredbe o prostovoljnem služenju vojaškega roka so omogočiti dolgoročno stabilno popolnjevanje vseh struktur Slovenske vojske in doseganje njenega načrtovanega obsega ter povečati zanimanje za prostovoljno služenje vojaškega roka in število usposobljenih državljanov za popolnjevanje vseh struktur vojske. Omogočiti želijo vključevanje čim širšemu krogu zainteresiranih, ki izpolnjujejo predpisana merila, ter vzpostaviti pogoje, da se mladi po končanem usposabljanju lahko vključijo v pogodbeno rezervo ali stalno sestavo. »S spremembami želimo vzpodbuditi tiste, ki se odločajo za opravljanje prostovoljne vojaške službe, in posledično zagotoviti dolgoročno vzdržno število pripadnikov pogodbene rezerve ter tudi stalne sestave,« je še dodal minister. Novost je tudi zvišana starostna meja, in sicer s 27 na dopolnjenih 30 let.

USPOSABLJANJE BO RAZDELJENO V TRI FAZE

Program temeljnega vojaškega strokovnega usposabljanja bo edina vstopna točka v Slovensko vojsko. »Do zdaj je bilo služenje domovini urejeno na tri načine. Prvo je bilo prostovoljno služenje vojaškega roka, drugo za pogodbeno rezervo in tretje za vse tiste, ki so se želeli pridružiti stalni sestavi. Nova vstopna točka uvaja nekatere posebnosti,« je razložil minister Tonin. Mladim, ki se bodo odločili za prostovoljno služenje vojaškega roka, bo omogočeno, da

se bodo lahko med služenjem odločili, ali je prostovoljno služenje zadostilo njihovim potrebam in želijo sodelovanje z vojsko na tej točki prekiniti ali želijo nadaljevati ter se priključiti Slovenski vojski kot pogodbeni rezervisti oziroma pripadniki stalne sestave. Pogoji vstopa bodo poenoteni za različne kategorije. Program temeljnega vojaškega strokovnega usposabljanja traja 13 tednov in je razdeljen v tri faze. Prva faza traja pet tednov, druga šest tednov, tretja pa dva tedna. Usposabljanje poteka neprekinjeno. Prostovoljec, ki bodo uspešno končali tretjo fazo, se prizna opravljen vojaški rok, v nadaljevanju pa imajo po Zakonu o obrambi neposredno možnost zaposlitve v stalni sestavi ali opravljanja vojaške službe kot pripadniki rezervne sestave. Prostovoljci bodo lahko služenje zapustili tudi po opravljeni prvi ali drugi fazi brez krivdnih razlogov in prejeli le sorazmerni delež prejemkov. Ob prekinitvi po prvi ali drugi fazi se jim ne bo priznal odsluženi vojaški rok, lahko pa se bo prostovoljec pozneje ponovno prijavil, vendar največ enkrat. Enako velja za prekinitve zaradi opravičljivih razlogov v prvih dveh tednih. Program temeljnega vojaškega strokovnega usposabljanja bo potekal na treh lokacijah, in sicer v Vipavi, Murski Soboti in na Bohinjski Beli. Prijave za julijsko napotitev so mogoče do 20. junija. Zagotovljenih je 300 mest. Poletni termin je izbran zato, da se mladim ni treba odpovedati študijskim obveznostim. »Kolikor je bilo mogoče, smo se želeli prilagoditi mladim, ki bi jih sodelovanje z vojsko zanimalo. Lahko se odločijo, da prvo fazo opravijo letos in ob tem nemočno dokončajo študijske obveznosti, naslednje leto pa končajo še drugo ali tretjo fazo,« je pojasnil minister Tonin. Za služenje bodo novi pripadniki tudi denarno nagrajeni. Vsi prostovoljci, ki bodo uspešno opravili program usposabljanja v vseh treh fazah, bodo prejeli 3100 evrov. V primerjavi s prejšnjo Uredbo o prostovoljnem služenju vojaškega roka se bo višina prejemkov povišala za tisoč evrov. Povišanje je namenjeno opravljanju praktičnega dela voznškega izpita. Višina sredstev je primerljiva s stroški 30 ur šole vožnje za pridobivanje voznškega izpita B-kategorije. Sredstva bo mogoče porabiti za kateri koli del opravljanja izpita, za pridobivanje zdravniškega spričevala, opravljanje izpita iz prve pomoči ali teoretični izpit iz

cestnoprometnih predpisov. Uporabili jih bodo lahko pri kateri koli avtošoli. Tistim, ki bodo voznški izpit že imeli, pa bodo sredstva predstavljala povračilo stroškov, pri čemer bodo prejemki neobdavčeni.

OB KONCU DENARNA NAGRADA

Prostovoljci, ki se bodo odločili za prostovoljno služenje vojaškega roka, bodo deležni še nekaterih drugih ugodnosti. Zagotovljena jim bodo osnovno ali dodatno zdravstveno varstvo, pokojninsko in invalidsko zavarovanje za ožji obseg pravic ter neugodno zavarovanje v skladu z zakonom. Prostovoljecem bodo pripadala tudi povračila potnih stroškov. »Mladi bodo pri nas spoznali predvsem vojaški način življenja, obljubljam jim tudi zanimivo izkušnjo z različnimi vsebinami, ki

Mladi bodo med usposabljanjem spoznavali vojsko in se seznanili z drugimi vsebinami. ✓

jim bodo koristile v vsakodnevnem življenju,« je razložil minister. V okviru prve in druge faze bodo lahko predvidoma v prvih petih koncih tedna v okviru dodatnih vsebin prostovoljci pridobili gasilske veščine, imeli bodo možnost opravljanja tečaja in izpita iz prve pomoči za vožnjo motornih vozil B-kategorije in teoretičnega dela usposabljanja, sestavljenega iz splošnega ter dodatnega dela in izpita iz cestnoprometnih predpisov po programu usposabljanja kandidatov za voznike motornih vozil B-kategorije. Za udeležbo ne bodo zahtevani posebni pogoji, dovolj bo že zanimanje prostovoljca. »Prepričan sem, da so novosti, ki smo jih pripravili, zelo zanimive,« je povedal minister. Vojaki stalne sestave, ki bodo čez enotno vstopno točko opravljali temeljno vojaško usposabljanje, bodo med izvajanjem programa prejemali osnovno neto plačo za formacijsko dolžnost vojak 1 v višini 750 evrov na mesec in dodatke, ki pripadajo vojakom na tej formacijski dolžnosti. Vojak, ki bo uspešno končal temeljno vojaško strokovno usposabljanje, bo nato podpisal pogodbo o zaposlitvi v Slovenski vojski za pet ali deset let. Ob tem bo prejel nagrado v višini povprečne bruto plače v višini 2028 evrov in nato vsako polno leto dela še eno povprečno plačo. Kandidati za pogodbeno rezervo za formacijsko dolžnost vojak 1 bodo po uspešno opravljenem usposabljanju prejeli plačilo v višini 1352 evrov ter dodatno povračilo za mesečne plače, ki bi jih za čas usposabljanja prejemali pri svojem prvem delodajalcu. Minister Tonin je napovedal tudi, da na ministrstvu ustanovljajo upravo za kibernetiko obrambo, v kateri želijo centralizirati vse strukture znotraj ministrstva, da bodo procesi in delo čim bolj učinkoviti. Uvedli bodo še koncept pogodbenih rezervistov za informatiko. »To znanje je v Sloveniji kakovostno in želimo ga zbrati na enem mestu, da strokovnjaki iz različnih podjetij sodelujejo skupaj za zaščito Slovenije, državnih interesov, gospodarstva in naših življenj,« je še sklenil minister.

VAJA DEFENDER EUROPE TUDI V SLOVENIJI

BESEDILO Jerneja Grmadnik in Slovenska vojska
FOTO Bruno Toič in Tomislav Brandt/Hrvatski vojniki

V Sloveniji so se 1. maja začeli sklopi vaj večje mednarodne vojaške vaje Defender Europe 2021, ki poteka pod vodstvom ameriškega poveljstva kopenskih sil v Evropi. Na vaji se poleg pripadnikov Slovenske vojske urijo pripadniki vojsk 26 držav Nata in partnerskih držav. Gre za serijo odvrtačalnih vaj, ki potekajo na neparna leta. Vaja Defender Europe 2021 je tako naslednica vaj iz let 2017 in 2019 ter poteka v treh fazah. Celotne serije vaje Defender Europe 2021 se bo udeležilo skupno 28.000 pripadnikov zavezniških in partnerskih vojsk, izmed teh približno 2000 pripadnikov Slovenske vojske. Na območju Slovenije so v okviru vaje potekale vaje Zvezdni vitez (Astral Knight), Jadranski udar (Adriatic Strike) in Takojšen odgovor (Immediate Response). Osrednje dejavnosti so se izvajale med 10. in 28. majem na vadišču Slovenske vojske na Počku. Celotna vaja se bo končala do 5. julija.

SLOVENSKA VOJSKA NA VAJAH V SLOVENIJI IN TUJINI

Slovenska vojska sodeluje z zavezniškimi vojskami v okviru skupnih usposabljanj in vojaških vaj, da izboljšuje izurjenost in medsebojno povezanost. Namena letošnje največje mednarodne vojaške vaje Defender Europe 2021 sta odvrtačanje morebitne grožnje in priprava sil Slovenske vojske za

podporo v zavezništvu. Z vajo so preizkusili koncept delovanja Slovenske vojske v Republiki Sloveniji kot del zaledja Nata, in sicer ob upoštevanju dejstva, da je del enot Slovenske vojske napoten v sestavo zavezniških sil zunaj Slovenije. Vse enote Slovenske vojske, ki so sodelovale na vaji, so imele cilj, bodisi napotitev v mednarodne operacije in na misije bodisi vzdrževanje doseženih operativnih zmogljivosti ter preverjanje modula za delovanje v bojni skupini Evropske unije. Cilj vaje je bila tudi izvedba zahtevnih logističnih postopkov, kot so sprejem, mobilnost, oskrba in podpora države gostiteljice. Pomemben dejavnik na vaji je bilo še izboljšanje interoperabilnosti v okviru komunikacijsko-informacijskih sistemov, uporabe artilerije, logistike in delovanja večnacionalnih divizij, brigad ter bataljonov. Za Slovensko

Usposabljanje z zavezniki
na hrvaškem vadišču v Slunju

Skupno usposabljanje
kontrolorjev združenih ognjev

Na Črnem Kalu je delovala
ameriška enota zračne
obrambe s sistemi Patriot.

vojsko so najpomembnejši cilji urjenje poveljstva sil SV kot nacionalnega vojaškega poveljstva za izvedbo podpore države gostiteljice v zaledju operacije, urjenje podpore države gostiteljice s poudarkom na vrnitvi enot iz operacije, priprava odreda za kopensko delovanje, priprava zračnih zmogljivosti v podporo delovanju specialnih sil, vzdrževanje usposobljenosti motorizirane čete bataljonske bojne skupine, priprava čete za misijo Okrepjena prednja prisotnost (eFP), ki 1. junija prevzema dolžnosti v Latviji, ter urjenje voda za radiološko, kemično in biološko obrambo v okviru Natove pobude za krepitev pripravljenosti. Slovenski pripadniki so v okviru vaje Defender Europe 2021 delovali na vajah doma in v tujini, in sicer na vajah Zvezdni vitez in Jadranski udar v Sloveniji, Takojšen odgovor v Sloveniji ter na Hrvaškem, Black Swan in Trojan Footprint na Madžarskem ter na poveljniško-štabni vaji v Nemčiji. Vodja vaj v Sloveniji, poveljnik sil Slovenske vojske generalmajor Miha Škerbinc, je povedal, da se na vaji preigravajo morebitni konvencionalni vojaški scenariji v okviru krepitve in odvrčalne držbe Nata ter partnerskih držav. Ob tem je izpostavil pomembna geopolitični in obrambno-vojaški položaj Slovenije v strateškem zaledju. »Enotnost, solidarnost in kohezija so značilnosti zavezništva na političnem področju, na vojaškem področju pa so to sodelovanje, povezovanje, integracija in predvsem usposabljanje ter skupne vaje. To so temeljni pogoji za to, da bomo, če bo treba, prevladali na bojišču in zmagali,« je še dodal poveljnik sil.

Posadke letal Pilatus PC-9M so streljale na cilje na zemlji.

ZA SLOVENSKO VOJSKO NAJPOMEMBNEJŠA DRUGA FAZA VAJE
Celotna vaja Defender Europe 2021 je razdeljena v tri faze s petimi časovnimi intervali. Tako imenovana faza 0 je bila namenjena oblikovanju razmer za operacijo, v fazi 1a so se vzpostavili pogoji za prihod glavnih sil, v fazi 1b so sledili prihod in dejavnosti odvrčanja glavnih sil, faza 2 je predpostavljala neuspešnost odvrčanja in začetek priprav na ofenzivno delovanje, v fazi 3 pa bodo izvedli protinapad. V Sloveniji je bilo največ dejavnosti v fazi 1b. Med 13. in 23. majem so na območju celotne države potekale vaje Zvezdni vitez, Jadranski udar in Takojšen odgovor.

V fazi 2 oziroma ob prevzemu oborožene boja in v zadnji fazi 3 pripadniki Slovenske vojske ne bodo sodelovali, bodo pa logistično podpirali zlasti pripadnike oboroženih sil ZDA in Velike Britanije, ki se bodo vračali čez Slovenijo. Na različnih vajah po Sloveniji, ki so potekale predvsem na vojaških vadiščih in v vojaških objektih, je sodelovalo več kot 2000 pripadnikov Slovenske vojske, izmed tujih pa približno 600 pripadnikov tujih oboroženih sil, in sicer okoli 400 iz ZDA, 60 iz Velike Britanije ter 100 iz drugih 25 zavezniških in partnerskih držav.

PODPORA SLOVENSKE VOJSKE NA VAJI SODELUJOČIM ENOTAM

Slovenska vojska na vaji tudi logistično podpira. V Postojni so vzpostavili območje za logistično podporo, v okviru katerega deluje vojaška policija s skupino za

Ognjeni vod havbic 155 milimetrov je izvedel bojno streljanje na Hrvaškem.

V slovenski bolnišnici Role 2 je potekalo skupno urjenje z Američani.

nadzor premikov, v Vojašnici Edvarda Peperka v Ljubljani pa je postavljen center za oskrbo konvojev, v katerem je mogoča tudi medicinska oskrba. Logistično podporo zagotavljajo še na letališčih v Mariboru, Cerkljah ob Krki in na Brniku, v Kozini ter v pristanišču Luke Koper, od koder se bodo po končanih aktivnostih vrnile sodelujoče enote tujih oboroženih sil. V Vojašnici Ivana Cankarja na Vrhniki so vzpostavili združeni operativni center sil Slovenske vojske, ki je namenjen nalogam podpore, neprekinjenega poveljevanja in kontrole. Center je bil stičišče za zagotavljanje skupne operativne slike vodjem vaj v domačem in mednarodnem okolju. Za njegovo nemoteno delovanje med vajo je bilo zadolženih približno 30 pripadnikov poveljstva sil Slovenske vojske. Mednarodna vaja Defender Europe 2021 poteka v času epidemioloških ukrepov proti covidu-19. Za enote, ki prehajajo Slovenijo, veljajo nacionalne omejitve oziroma pogoji za vstop, za vse pripadnike pa je Slovenska vojska enkrat na teden omogočila testiranje s hitrimi testi. Na določenih lokacijah so v pripravljenosti tudi tako imenovane covidne sobe za potrebe izolacije ob morebitnih okužbah.

Z VAJO ZVEZDNI VITEZ ZAŠČITILI ZRAČNI PROSTOR

Od 8. do 14. maja je na območju Slovenije pod geslom Združeni varujemo slovenski zračni prostor potekala vaja Zvezdni vitez. Na vaji, ki je potekala tudi v Grčiji in Italiji ter na Hrvaškem, so se skupaj urile enote pehote, zračne obrambe, pomorstva in letalstva vojsk Albanije, Grčije, Hrvaške, Italije, Slovenije in ZDA. Vaja je bila namenjena skupnemu urjenju zahtevnega sistema poveljevanja in kontrole z vključenimi pehotnimi, zračnimi in pomorskimi silami ter zračne obrambe v zraku in na kopnem. Med vajo so se udeleženci urili v zagotavljanju varovanja zračnega prostora na območju delovanja ter preverjali povezljivost sistemov zračne obrambe kratkega in dolgega dosega. Taktična vaja enot zračne obrambe je v Sloveniji potekala na območju Črnega Kala. Tam so delovali pripadniki lahke raketne baterije zračne obrambe 1. brigade, skupaj s pripadniki baterije zračne in protiraketne obrambe iz 174. ameriške brigade. S sistemi zračne obrambe Patriot so med

vajo štiti del kritične infrastrukture, kot sta na primer Luka Koper in avtocestni viadukt Črni Kal. Za neposredno obrambo raketnega sistema Patriot zoper nizkoleteče cilje na kratkih razdaljah je bila zadolžena baterija zračne obrambe 1. brigade Slovenske vojske. Na vaji so opazovali in branili dodeljeni zračni prostor, uporabljali svoj mobilni operativni center in radarje ter raketni sistem Igla. Pripadniki 15. polka vojaškega letalstva pa so za potrebe vadbe s preleti letalnikov zagotavljali realistične cilje v zračnem prostoru čez glavno poveljstvo zavezništva za izvedbo vaje v Cerkljah ob Krki. V vaje so bili vključeni helikopterji Cougar AS AL 532 ter letala Pilatus PC-9M in Zlin 242.

NA VAJI TAKOJŠEN ODGOVOR PREVERJALI POVEZLJIVOST ARTILERIJE IN VEČNACIONALNIH ENOT

V okviru odvrčalnih vaj Defender Europe 2021 je od 16. maja do 2. junija na območju Slovenije in Republike Hrvaške potekala mednarodna vaja Takojšen odgovor. Na vaji je s pridodanimi enotami sodelovala 72. brigada Slovenske vojske s skoraj 300 pripadniki. Na vojaškem vadišču hrvaške vojske Eugen Kvaternik v Slunju so z zavezniškimi enotami preverjali interoperabilnost pri uporabi artilerije ter delovanju večnacionalnih brigad in bataljonov. Motorizirana četa in ognjeni vod s havbicami 155 milimetrov iz sestave Rodovskega bataljona 72. brigade sta svoje naloge opravljala na podlagi poveljnikove namere večnacionalne brigade. Med realističnim in združenim usposabljanjem z oboroženimi silami Hrvaške in ZDA sta se urila v postopkih delovanja za izboljšanje bojne pripravljenosti. Pri delovanju so ju podpirale logistične in druge enote Slovenske vojske, kot so vod zvez in vojaška policija, logistična brigada ter obveščevalna skupina sil.

VAJA JADRANSKI UDAR NA PETIH LOKACIJAH

Del vaje Defender Europe 2021 je bila tudi vaja Jadranski udar, ki je v Sloveniji potekala že devetič, njej osrednji cilj pa je usposabljanje kontrolorjev združenih ognjev ob podpori vojaškega letalstva. Kontrolorji združenih ognjev svetujejo poveljniku na terenu o uporabi zračne in drugih vrst ognjene podpore ter ob

delovanju nadzorujejo izvedbo. Na letošnji vaji, ki jo je organiziralo in vodilo poveljstvo 15. polka vojaškega letalstva, so se usposabljali že certificirani kontrolorji združenih ognjev, posadke strelnih platform, poveljniki čet in načrtovalci združenih ognjev ter pripadniki specialnih enot. Vaja Jadranski udar je potekala med 17. in 23. majem, udeležilo se je okoli 650 udeležencev, izmed teh približno 400 pripadnikov iz 22 zavezniških in partnerskih držav. Usposabljanje kontrolorjev je potekalo na petih lokacijah po Sloveniji. Na osrednjem vadišču Slovenske vojske na Počku so letalniki, minometi in tanki zagotavljali ognjeno podporo 10. pehotnemu polku 1. brigade Slovenske vojske, v sestavi bojne skupine Evropske unije, ki je dosegala končne operativne zmogljivosti. V alpskem visokogorju v bližini Ojstrice je scenarij vaj predvideval iskanje in nevtralizacijo nasprotnikovih sil, da se zagotovijo pogoji za nadaljnje bojevanje. Specializirana gorska enota, ki je vključevala kontrolorje združenih ognjev, je morala nevtralizirati in ustaviti nasprotnikove premike, pri tem pa so pripadnike podpirale razpoložljive zračne zmogljivosti. Na območju fronte iz prve svetovne vojne na Kolovratu pri Tolminu so pripadniki uprizorili sodobnejšo različico zgodovinskih dogodkov, ki so znani kot Čudež pri Kobaridu. Udeleženci vaje so urili postopke pehote v napadu na sovražnikovo obrambno linijo s podporo artilerijskega ognja in bližnje letalske podpore. Na območju Ivanjcev v okolici Murske Sobote je potekala taktična vaja večjih bojnih operacij na ravni mednarodne brigade. Tu so se potem združile sodelujoče zmogljivosti na vajah Jadranski udar in Zvezdni vitez, ki so se ob podpori helikopterskih posadk urile v postopkih iskanja in reševanja vojaških oseb. V okviru vaje Jadranski udar je v Vojašnici Edvarda Peperka v Ljubljani, kjer je začasno

postavljena bolnišnica Role 2, potekalo urjenje pripadnikov Vojaške zdravstvene enote in 140. medicinske skupine iz Nacionalne garde Kolorada. Pripadniki obeh vojsk so se urili iz postopkov zaščite sil, oskrbe različnih poškodb in obolenj ter postopkov evakuacije, vključno s helikoptersko, ter iz oskrbe več poškodovanih ob večjih nesrečah. Na območju Radeč pa so se urili v usmerjanju združenih ognjev za podporo enotam na tleh. Posebnost te delovne točke je bila uporaba čolnov za premik manevrskega dela prijateljskih sil. Urjenje je potekalo ob podpori letal, brezpilotnikov in minometov. Novost letošnje vaje je bilo neprekinjeno 72-urno usposabljanje, ki se je izvajalo na širšem območju vojašnic v Mariboru, Celju in Ljubljani ter letališču Divača.

VRHUNEC DOGAJANJ PRIKAZ ZDRUŽENEGA BOJEVANJA RODOV

Letos je 10. pehotni polk 1. brigade, ki je nosilna enota za vzpostavitev zmogljivosti motorizirane čete v okviru bojne

Helikopterska evakuacija ranjenega vojaka

Ognjeno podporo manevru pehote so zagotavljali tanki M84.

skupine Evropske unije, na Počku 20. maja izvedel taktično vajo z bojnim streljanjem voda in to aktivnost prvič vključil v vajo Jadranski udar. Podpolkovnik Bojan Langerholc, poveljnik 10. pehotnega polka, je povedal, da je bila aktivnost zaradi zahtevnosti in atraktivnosti osrednji dogodek ob obisku visokih gostov na mednarodni vojaški vaji: »Scenarij taktične situacije je bil zahteven, saj je moral poveljnik voda razumeti namero sovražnikovih sil in njihovo ognjeno moč ter sposobnost manevra omejiti z natančno in disciplinirano uporabo kontrolnih ukrepov posrednega ter neposrednega ognja.« Major Nenad Rikić, načelnik sektorja S3 v 10. pehotnem polku, je pojasnil, da je pri načrtovanju, organizaciji in izvedbi taktične vaje z bojnim streljanjem sodelovalo veliko rodovskih enot, ki pripomorejo k večji ognjeni moči in izboljšanju manevra na bojišču: »Vključevanje teh elementov v motorizirani vod je v vseh fazah delovanja pomembno, da lahko poveljniki manevrskih enot uspešno izrabijo prednosti teh sistemov. Pri izvedbi vaje so udeleženci uporabljali ostro strelivo, zato je bila varnost na prvem mestu. Uspešno izvedena taktična vaja z bojnim streljanjem vodov je bila potrditev večmesečnega urjenja in prizadevanja vzpostavitve zmogljivosti motorizirane čete, ki jo bo Slovenska vojska 1. julija 2021 vključila v bojni razpored bojne skupine Evropske unije. Pred tem pa četo čaka še preverjanje končnih operativnih zmogljivosti in napotitev na certifikacijo enote na junijsko mednarodno vojaško vajo Evropske unije Wind v Italiji,« je še pojasnil. Stotnik Mitja Čapelnik, poveljnik 1. čete 10. pehotnega polka, je po koncu taktične vaje z bojnim streljanjem povedal, da je bila vaja zahtevna, saj so v manever vključili posredno ognjeno podporo, in sicer minomete 120 in 60 milimetrov. Ognjeno podporo so zagotavljali tudi tanki M84 in protioklepna četa s sistemi Spike ter inženirska četa, ki je poskrbela za izdelavo prehoda čez žičnate ovire. Vajo so si ogledali visoki domači in tuji gostje, med drugim predsednik vlade Janez Janša, minister za obrambo mag. Matej Tonin, načelnik Generalštaba Slovenske vojske generalmajor Robert Glavaš ter poveljnik ameriških vojaških sil v Evropi general Todd D. Wolter. Govorniki so pohvalili prikazano in poudarili pomen skupnega usposabljanja, katerega cilj je postati močnejši.

NATO IN AMERIŠKA VOJSKA PRIZNALA VOJAŠKI LETALSKI ORGAN

BESEDILO major Peter Anžič, VLO
FOTO Marko Pišlar in VLO

Pripadniki VLO opravljajo
strokovne in regulativne
naloge ter letalski nadzor
v vojaškem letalstvu.

Vojaški letalski organ (VLO) je 19. aprila na podlagi Natove verifikacije in dodatnih informacij, ki jih je zahtevala ameriška vojska, prejel certifikat o priznavanju oboroženih sil ZDA. Od lanskega februarja do decembra je potekalo Natovo ocenjevanje nacionalnega letalskega organa Slovenske vojske, na podlagi katerega mu je bil 15. januarja izdan certifikat o priznavanju zavezništva.

VOJAŠKI LETALSKI ORGAN

Vojaški letalski organ je samostojna in strokovno neodvisna vojaška organizacijska enota Slovenske vojske, neposredno podrejena in odgovorna načelniku Generalštaba Slovenske vojske. Ustanovljen je bil s preoblikovanjem Oddelka za nadzor plovnosti in varnost letenja leta 2011. Opravlja strokovne in regulativne naloge ter letalski nadzor v vojaškem letalstvu, ki se nanašajo na varnost letenja, register vojaških letalnikov, letalnost in vzdrževanje vojaških letalnikov, vojaško letalsko in drugo strokovno osebje vojaškega letalstva, letalske operacije in prevoz nevarnega blaga, vojaška letališča, vzletišča in heliporte, vojaški zračni promet, nadzor in kontrolo zračnega prostora ter sisteme in naprave nadzora in kontrole zračnega prostora. Prav tako opravlja druge naloge nadzora letalske varnosti, določene s predpisi, drugimi akti in standardi, ki veljajo oziroma se uporabljajo v Republiki Sloveniji v vojaškem letalstvu. Pri opravljanju strokovnih nalog kot vojaški letalski nadzorni organ sodeluje z Natom, Evropsko obrambno agencijo, Javno agencijo za civilno letalstvo, Agencijo Evropske unije za varnost v letalstvu in drugimi nacionalnimi vojaškimi letalskimi nadzornimi organi ter letalskimi vojaškimi in civilnimi organizacijami, ki se ukvarjajo z letalstvom.

NATOVA ODLOČITEV O PREPOZNAVANJU NACIONALNIH LETALSKIH OBLASTI SPREJETA LETA 2013

Natova odločitev o prepoznavanju nacionalnih letalskih oblasti, ki delujejo na področju predpisov in nadzora letalnosti vojaških letalnikov, je bila sprejeta leta 2013 s podpisom Natovega dokumenta o konceptu letalnosti. Z njegovo uveljavitvijo so bile sprejete smernice, da morajo biti letalski nadzorni organi

oziroma službe pri svojem delu neodvisni ter ločeni od operativnih enot in enot, ki jih nadzorujejo, ter da je na vojaške letalnike, ki se uporabljajo za mednarodne dejavnosti, dovoljeno vgraditi le dele in naprave, ki so jih ustrezno certificirali Nato in priznane letalske oblasti. V dokumentu je prav tako opredeljeno, da morajo države članice zagotoviti ustrezno kontrolo nad brezhibnostjo letalskih delov in naprav, da morata biti uporaba letalnikov ter njihovo vzdrževanje skladna z zahtevami za ohranjanje kontinuirane letalnosti letalnikov in da lahko dejavnosti na področju letalnosti vojaških letalnikov opravlja le osebje, ki je ustrezno usposobljeno, pri čemer morajo biti dela izvedena po navodilih, ki jih odobri nacionalni letalski nadzorni organ. Glavni cilj priznavanja vojaških letalskih oblasti držav članic Nata je ustvariti pogoje za prepoznavanje nacionalnih postopkov pri certifikaciji in letalnosti letalnikov ter letalskih sistemov med državami članicami in določiti skupne pogoje ter zahteve, ki jih morajo izpolnjevati letalniki, ki jih najema zavezništvo za prevoz osebja ali tovarov. Prav tako sta pomembna sodelovanje in izmenjava izkušenj med posameznimi vojaškimi letalskimi organi glede certifikacije in letalnosti letalnikov. Natov dokument o konceptu letalnosti je bil uveljavljen leta 2016 s podpisom izvedbenega načrta. Z njim so bile naloge priznavanja vojaških in tudi civilnih letalskih oblasti predane Natovim pooblaščenim letalskim strokovnjakom. Do zdaj je zavezništvo priznalo 14 nacionalnih vojaških letalskih organov, vključno s slovenskim. Prvi je bil leta 2018 priznan nizozemski vojaški letalski organ, sledilo je priznavanje letalskih vojaških organov Italije, Francije, Kanade, Norveške, Madžarske, Španije, Belgije, ZDA, Slovenije, Velike Britanije, Nemčije, Češke in Danske. Glede na dejstvo, da oborožene sile držav članic Nata za svoje premike uporabljajo tudi letalnike, ki so v pristojnosti civilnih letalskih nadzornih organov, je Nato že uspešno končal postopek priznavanja Agencije Evropske unije za varnost v letalstvu, Agencije za civilno letalstvo ZDA in Kanadske letalske agencije za civilni promet.

Natov in ameriški certifikat
o priznavanju VLO

POSTOPEK NATOVE VERIFIKACIJE IN PRIZNAVANJE OBOROŽENIH SIL ZDA
Natovo verifikacijo Vojaškega letalskega organa je pod vodstvom Natovega odbora za letalstvo opravilo Natovo strokovno osebje, ki deluje na področju letalnosti vojaških letalnikov. Postopek je obsegal preverjanje pravnih podlag za delovanje Vojaškega letalskega organa, certifikacijo vojaških letalnikov in opreme ter nadzor letalnosti in vzdrževanja slovenskih vojaških letalnikov. Delovna skupina, ki je bila zadolžena za preverjanje, je bila sestavljena iz letalskih strokovnjakov iz Francije in ZDA, kot opazovalci pa so sodelovali predstavniki vojaških letalstev iz Litve, Hrvaške in Črne gore. V izvedbenem načrtu je določeno, da je treba nacionalne letalske oblasti preveriti ob uporabi standardiziranega vprašalnika MARQ, ki ga je izdelal Mednarodni vojaški letalski forum pri Evropski obrambni agenciji. Vprašalnik je razdeljen na štiri sklope. Ti se nanašajo na obseg dela in pravne podlage za delo vojaških letalskih oblasti, postopke preverjanja izpolnjevanja zahtev glede letalnosti letalnikov, nadzor organizacij, ki proizvajajo letalnike in opremo, ter certifikacijo letalnikov in opreme. Najpomembnejši korak preverjanja je ocenjevanje pristojnega nacionalnega letalskega organa oziroma službe. Ocenjevanje Vojaškega letalskega organa je potekalo od februarja do decembra 2020. Po uspešno končani verifikaciji je bil 15. januarja izdan certifikat o Natovem priznavanju Vojaškega letalskega organa, ki velja štiri leta.

Vzporedno z Natovim postopkom priznavanja Vojaškega letalskega organa je bil izveden postopek priznavanja oboroženih sil ZDA. Postopek, ki je bil 19. aprila končan z izdajo ameriškega certifikata z veljavnostjo štirih let, je bil opravljen na podlagi Natove verifikacije ter dodatnih zahtevanih informacij ameriške vojske.

VELIK KORAK PRI INTEROPERABILNOSTI IN DELOVANJU V NATU

V Slovenski vojski so s priznavanjem Vojaškega letalskega organa dokazali, da uspešno urejajo vojaško letalstvo, spoštujejo in uveljavljajo zahtevane standarde ter so strokovno primerljivi z drugimi Natovimi članicami. Z verifikacijo se bosta izboljšala interoperabilnost in skupno delovanje v zavezništvu. Tako lahko na primer z ameriškim priznavanjem Vojaškega letalskega organa njihovi pripadniki uporabljajo letalnike Slovenske vojske brez prej zahtevanega dodatnega preverjanja odgovornih organov za letalnost oboroženih sil ZDA. Pripadniki Vojaškega letalskega organa pa lahko kot polnopravni člani sodelujejo v delovnih skupinah Natovega odbora za letalstvo oziroma pododboru, ki deluje na področju letalnosti vojaških letalnikov.

Z NOVO DELAVNICO VEČJA UČINKOVITOST IN BOLJŠE DELOVNE RAZMERE

BESEDILO Jerneja Grmadnik

FOTO Bruno Toič

Aprila je bila v operativno uporabo uvedena nova delavnica za vzdrževanje radioloških, kemičnih in bioloških sredstev ter opreme v Vojašnici Petra Petriča v Kranju. V njej so linije za prevzem, pripravo, pranje, sušenje in dezinfekcijo zaščitnih mask, čutar in zaščitnih oblek ter zmogljiva pralni in sušilni aparat, stojala za sušenje ter druga oprema. Najsodobnejše sisteme je razvilo in za Slovensko vojsko prilagodilo visokotehnološko slovensko podjetje. Nova delavnica omogoča pripadnikom 157. logističnega polka Logistične brigade boljše delovne razmere, večjo učinkovitost in hitrejše čiščenje ter pripravo opreme.

Nova delavnica je v objektu Vojašnice Petra Petriča v Kranju, kjer sta bila prej skladišče in orožarna. Gradbena obnova se je začela leta 2019, junija lani pa je začela poskusno delovati delavnica, ki je bila v operativno uporabo uvedena 12. aprila letos. Osrednja pridobitev so robotsko vodene linije za čiščenje, dezinfekcijo in dekontaminacijo mask ter čutar. To so prej opravljali v manjšem prenosnem zabojniku, zaposleni pa so

bili izpostavljeni močnemu hrupu. V novi delavnici pet pripadnikov 157. logističnega polka skrbi za opremo vseh enot Slovenske vojske. Generalno čistijo maske in čutare, zadolženi so tudi za čiščenje več vrst zaščitnih oblek za jedrsko, radiološko, kemično in biološko obrambo, in sicer Saratoga, Blaschke in Dräger.

ULTRAZVOČNO ČIŠČENJE JE HITRO IN UČINKOVITO

Tehnolog v 157. logističnem polku nižji vojaški uslužbenec V. razreda Marjan Hanžič nam je razložil posamezne korake vzdrževanja opreme: »Prvi prostor je namenjen prevzemu. Maske dobimo v kompletu s čutarami. Najprej jih razstavimo in pregledamo, ali je treba nadomestiti kateri del, nato jih damo v košaro. Napolnjeno košaro postavimo v vrtljive bobne in na linijo, ki vodi maske skozi pet kadi, v katerih potekata čiščenje in dezinfekcija. Po končanem čiščenju robot košaro vrne. Nato jo vzamemo z linije in prestavimo v kondenzacijski sušilnik, v katerem se maske posušijo.« Podrobneje je še pojasnil, kaj se dogaja znotraj linij za pranje. V kadeh sta pralno sredstvo in voda, segreta na 55 stopinj Celzija, na dnu so vgrajeni ultrazvočni pretvorniki, s katerimi se izvaja ultrazvočno čiščenje. Frekvenca ultrazvoka je od okoli 4 kHz do 12 kHz. »Proizvajalec je prilagodil ultrazvočno čiščenje našemu materialu, torej gumi, saj se kavitacija na njej nekoliko slabše odraža,« je razložil tehnolog. Kavitacija je proces hitrega tvorjenja mikromehurčkov v vodi in

◀ Nova pridobitev v delavnici so posebni sistemi za pranje in sušenje oblek za JRKBO.

◀ Maske mora vojak najprej pregledati.

nastane, kadar ultrazvočni valovi prehajajo skozi tekočino. Gre za hitro in učinkovito metodo čiščenja, ki omogoča temeljito odstranjevanje nečistoč iz predmetov. Pranju sledi še izpiranje, pri katerem se uporablja demineralizirana oziroma mehka voda, da se na maskah ne nabira vodni kamen. Potek pranja je avtomatiziran. To pomeni, da so košare med posameznimi kadmami prenesene z avtomatskim transportom. »Podobno deluje tudi linija za čiščenje čutar,« je pojasnil Hanžič in poudaril, da morata biti liniji ločeni zaradi higienske določbe sanitarnega inšpektorata ter oddelka za varstvo in zdravje pri delu. Prej so se maske in čutare čistile z isto napravo. Ugotovljeno je bilo, da je čiščenje dveh različnih stvari na samo eni liniji nezdružljivo. »To je bil tudi vzrok za novo delavnico,« je še izpostavil tehnolog Hanžič. Tudi pokrovi čutar se čistijo posebej. Po pranju je treba preložiti tako maske kot čutare v poseben kondenzacijski sušilnik. »Masko po končanem sušenju sestavimo in naredimo test tesnosti naličnice. Po uspešno opravljenem preizkusu jo vakuumsko zapakiramo in pripravimo za predajo v enoto,« je konec postopka čiščenja mask opisal tehnolog Hanžič. Poveljnik voda v 157. logističnem polku nadporočnik Ago Fišič je razložil, da so v prejšnji delavnici vojaki lahko poskrbeli za 48 mask na teden, zdaj pa za približno 200. Trenutno se v Slovenski vojski uporablja približno 7000 zaščitnih mask M95, vendar bodo te kmalu zamenjale nove in tako se bodo zanje začeli novi cikli vzdrževanja. Nove pridobitve so še stroj za pranje in sušenje kombinezonov za jedrsko, radiološko, kemično in biološko obrambo oziroma zaščitnih oblek ter pralni stroj za torbice za shranjevanje

mask in čutar ter zmogljiv sušilni stroj. V delavnici perejo tudi tako imenovane zaščitne obleke Saratoga. Te se lahko operejo šestkrat, ne smejo pa se centrifugirati, zato imajo zanje posebna sušilna stojala in tudi namensko stojalo za sušenje škornjev.

MANJ HRUPA IN VEČJA UČINKOVITOST
Med prednostmi nove delavnice sta poveljnik voda nadporočnik Fišić in tehnolog Hanžič izpostavila manj hrupno in prijaznejše delovno okolje za zaposlene, saj nimajo stika s tekočino, predvsem pa je proces veliko učinkovitejši in lahko v krajšem času poskrbijo za več opreme. Odlični sta tudi kakovosti čiščenja in dezinfekcije. Tehnološke naprave so rezultat slovenskega znanja, saj je linije zasnovalo in proizvedlo slovensko podjetje Iskra Pio iz Šentjerneja. Oprema je vredna okoli 600.000

Košaro, napolnjeno
z maskami, položijo
na avtomatizirano linijo. ✓

evrov, skupaj z gradbenimi deli pa je bila vrednost celotnega projekta 1,6 milijona evrov. Projekt nakupa nove delavnice se je začel že leta 2015, ko je bilo ugotovljeno, da stara ne zadostuje pogojem varstva in zaščite pri delu. Postopek za pridobitev nove delavnice se je začel leta 2017 s pridobivanjem dovoljenj in načrtov, gradbena dela pa so se začela izvajati leta 2019. Delavnica je bila končana lani, aprila pa se je po slabem letu dni uspešno končalo uvajalno obdobje in nova zmogljivost je bila uvedena v operativno uporabo v Slovensko vojsko. Ob tem je nadporočnik Fišić poudaril, da je novo skoraj vse, od inštalacij in ploščic v objektu do pohištva. Opravila so se izolacijska dela, prenovili so celotno streho. Delavnica ima zmogljiv klimatski sistem in UV-luč, ki se prižgejo, kadar ni nikogar v njej, da se v prostoru uničijo spore in plesni ter razkužijo površine. Podobne luči imajo tudi v operacijskih dvoranih. »So avtomatizirane, saj se izklopijo takoj, ko se odprejo vrata,« je še pojasnil tehnolog Hanžič.

ZADOVOLJNI Z NOVIMI DELOVNIMI RAZMERAMI

Vodja delavnice je poveljnik oddelka v 157. logističnem polku višji vodnik Miha Petrič, v delavnici je zaposlenih še pet vojakov. Mehanik naddesetnik Mitja Mesec je potrdil, da po novem delo poteka bistveno hitreje in učinkoviteje, prijaznejše pa je tudi za zaposlene, saj je manj hrupno. Razložil je še, da jim iz enot pripeljejo opremo v skladišče, nato pa se lotijo pregleda, čiščenja in sušenja. Ko je oprema pripravljena na ponovno uporabo in zapakirana, jo vrnejo v enote. »Za osnovno vzdrževanje opreme so sicer zadolženi pripadniki v enotah, mi opravimo tehnično vzdrževanje in generalni pregled ter čiščenje pred misijami ali večjimi vojaškimi vajami, to je približno na tri leta oziroma po potrebi. Skrbimo tudi za zaščitne obleke, ki jih zaradi izpostavljenosti na terenskih usposabljanjih čistimo še pogostejše,« je še dopolnil naddesetnik Mesec.

OBJAVE MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

ŠT. 349
MAJ 2021

6022.

Na podlagi člena 63. a Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 138/04 – skl. US, 53/2005 – skl. US, 96/12 – ZPIZ-2, 95/15) in drugega odstavka 3. člena Uredbe o vojaških uslužbencih (Uradni list RS, št. 54/2003, 119/07 in 88/15) izdajam

UKAZ
O POTRĐITVI RAZREDA NIŽJIM
VOJAŠKIM USLUŽBENCEM

I. potrditev IV. razreda:
Rudi NEUBAUER, 1975

II. potrditev I. razreda:
Andrej FIJAČKO, 1975

Številka: 811-1/2021-6
Datum: 9. 2. 2021

Generalmajor
Robert GLAVAŠ
NAČELNIK GENERALŠTABA SV

6023.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza o priznanjih načelnika GŠSV št. 094-5/2013-260, z dne 17. 1. 2014, izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
GENERALŠTABA SV

MEDALJO V SLUŽBI MIRU

prejmejo:
Dejan BALAŽIČ, 1976
Roman KERVINA, 1969
Dražen KOŠTRUN, 1965
Leon KRŽIČ, 1970
Rajko LIKAR, 1965
Igor PAJK, 1968
Gorazd VOZEL, 1983

Številka: 094-10/2021-4
Datum: 24. 2. 2021

Generalmajor
Robert GLAVAŠ
NAČELNIK GENERALŠTABA SV

6024.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza o priznanjih načelnika GŠSV št. 094-5/2013-260, z dne 17. 1. 2014, izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
GENERALŠTABA SV

MEDALJO V SLUŽBI MIRU

prejmejo:
Jernej CAJHEN, 1983
Maks KOSTANJEVEC, 1989
Alen SOLD, 1982

Številka: 094-10/2021-3
Datum: 26. 2. 2021

Generalmajor
Robert GLAVAŠ
NAČELNIK GENERALŠTABA SV

6025.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza o priznanjih načelnika GŠSV št. 094-5/2013-260, z dne 17. 1. 2014, izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
GENERALŠTABA SV

MEDALJO V SLUŽBI MIRU

prejmejo:
Jernej CELESTINA, 1977
Primož PROTNER, 1971
Alen SEREC, 1989

Številka: 094-10/2021-5
Datum: 8. 3. 2021

Generalmajor
Robert GLAVAŠ
NAČELNIK GENERALŠTABA SV

6026.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza ŠČ št. 094-5/2013-179, z dne 13. 11. 2013, z dopolnilom izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
ŠOLE ZA ČASTNIKE SV

I. ZLATO PLAKETO ŠČ

prejme:
Luka NOVAK, 1994

II. SREBRNO PLAKETO ŠČ

prejme:
Mitja CERAR, 1991

III. BRONASTO PLAKETO ŠČ

prejme:
Alen HALILOVIČ, 1990

Številka: 094-3/2020-70
Datum: 15. 12. 2020

Polkovnica
Alenka PETEK
POVELJNICA ŠČ

6027.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS,

št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza ŠPČ št. 094-5/2013-188, z dne 20. 11. 2013, z dopolnilom izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
ŠOLE ZA PODČASTNIKE SV

I. ZLATO PLAKETO ŠPČ
prejme:
Primož TEKAVČIČ, 1991

II. SREBRNO PLAKETO ŠPČ
prejme:
Nejc BURIC, 1988

III. BRONASTO PLAKETO ŠPČ
prejme:
Kristijan ČERVINSKI, 1989

Številka: 094-3/2020-71
Datum: 15. 12. 2020

Podpolkovnik
Boštjan LESJAK
POVELJNIK ŠPČ

6028.
Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza ŠPČ št. 094-5/2013-188, z dne 20. 11. 2013, z dopolnilom izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
ŠOLE ZA PODČASTNIKE SV

I. ZLATO PLAKETO ŠPČ
prejme:
Jure DETERDING, 1984

II. SREBRNO PLAKETO ŠPČ
prejme:
Samo BRICELJ, 1986

III. BRONASTO PLAKETO ŠPČ
prejme:
Edita MEŽNER, 1982

Številka: 094-3/2020-72
Datum: 15. 12. 2020

Podpolkovnik
Boštjan LESJAK
POVELJNIK ŠPČ

6029.
Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza 1. BR št. 094-5/2013-155, z dne 19. 11. 2013, z dopolnilom izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
1. BRIGADE SV

I. ZLATO MEDALJO 1. BR
prejmejo:
Srečko DOBRAVEC, 1964
Anže RODE, 1972
Gregor VODEB, 1972

II. BRONASTO MEDALJO 1. BR
prejmejo:
Tadej BRIŠKI, 1987
Miha BROŽIČ, 1990
Miloš JAMAR, 1976
Matej MAGLICA, 1971
Stanko MEGLIČ, 1974
Tomaž PAJNTAR, 1981
Klavdijo STANTIČ, 1977
Tadej TREBŠE, 1980

III. POHVALO POVELJNIKA 1. BR
prejmejo:
Anita BAVČER, 1970
Žarko BENČINA, 1982
Kristijan DRAGOJEVIČ, 1977
Vesna FERJANČIČ, 1964
Saša GALIČIČ, 1977
Robert GORENČIČ, 1986
Franc HOČEVAR, 1969
Matic JEGLIČ, 1991
Tina JESENOVEC, 1996
Nikita KOŠTIČ, 1998
Rok KŠELA, 1987
Marko MARIĆ, 1979
Dejan PEJIĆ, 1990
Darko RADOŠ ROTH, 1979
Dane ROT, 1988
Jaka ŠKOF, 1992
Peter ŠTAMFELJ, 1978
Darko TIČ, 1974
Janez ULČAR, 1970

Nejc VIDRIH, 1993
Srečko VRBINC, 1979
Blažo Blaž VUKOVIČ, 1980

IV. ZAHVALO POVELJNIKA 1. BR
prejme:
Rok VERVEGA, 1980

Številka: 094-3/2020-64
Datum: 17. 12. 2020

Polkovnik
Boštjan MOČNIK
POVELJNIK BRIGADE

6030.
Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza 72. BR št. 094-3/2013-170, z dne 15. 1. 2014, z dopolnilom izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
72. BRIGADE SV

ZLATO MEDALJO 72. BR
prejme:
Peter ZAKRAJŠEK, 1965

Številka: 094-3/2020-74
Datum: 4. 1. 2021

Polkovnik
Boštjan BAŠ
POVELJNIK 72. BRIGADE

6031.
Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18), Ukaza o priznanjih načelnika GŠSV št. 094-5/2013-260, z dne 17. 1. 2014, in Ukaza o priznanjih Poveljstva sil Slovenske vojske št. 094-4/2018-29, z dne 31. 7. 2018, izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
POVELJSTVA SIL SV

I. SREBRNO MEDALJO PS
prejmejo:
Janko BRAČKO, 1973
Primož LIHTENEGER, 1971
Ivan MASLO, 1963
Aleš PUCIHAR, 1963
Aleš RUTAR, 1974

II. BRONASTO MEDALJO PS
prejmejo:
Ivo BEKE, 1968
Robert BOŽIČ, 1966
Jožef KOŠČAK, 1962
Ignac KRAJNC, 1970
Samo LIKAR, 1982
Borut LONČARIČ, 1972
Miha MAYER, 1978
Robert MOHORKO, 1975
Ervin OZBIČ, 1971
Jure PANTAR, 1991
Nejc PREMROV, 1985
Viktor SLUGA, 1975
Boris VEČERNIK, 1980
Vesna VOJINOVIĆ STANKOVIĆ, 1965

III. POHVALO POVELJNIKA PS
prejmejo:
Melita BALEK, 1971
Primož BERNARD, 1974
Jožef BOŽIČ, 1988
Tomaž BRULC, 1966
Jože BUBNIČ, 1963
Vladimir GERBEC, 1967
Majda GRBEC, 1959
Andrej HAREJ, 1981
Uroš JURJEC, 1982
Anton KERIN, 1969
Marko KOTAR, 1967
Miroslav KOVAČEVIĆ, 1971
Melita KOŽMAN, 1970
Bojan LEBAR, 1984
David MARIN, 1985
Andrej MIHELAČ, 1987
Boris MUNDJAR, 1964
Aleš PLEMEN, 1980
Anže POLJANŠEK, 1982
Boris PRAH, 1965
Davor REŽEK, 1969
Iztok STARC, 1970
Boris ŠKODNIK, 1966
Boris ŠOBAK, 1970
Benjamin VODOPIVEC, 1967
Franc VUČKO, 1970

IV. ZAHVALO POVELJNIKA PS
prejme:
Tadej GLIHA, 1975

Številka: 094-3/2020-69
Datum: 6. 1. 2021

Brigadir
Miha ŠKERBINC
POVELJNIK SIL SV

6032.
Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza PŠŠ št. 094-5/2013-181, z dne 13. 11. 2013, z dopolnilom izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
POVELJNIŠKO-ŠTABNE ŠOLE SV

ZLATO PLAKETO PŠŠ
prejme:
Anton VAVROŠ, 1961

Številka: 094-2/2021-1
Datum: 14. 1. 2021

Polkovnik
Ivan TURNŠEK
POVELJNIK PŠŠ

6033.
Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo) ter 2., 3. in 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) izdajam

UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKOV
107. LETALSKE BAZE

I. v čin naddesetnika:
Tonček KATIČ, 1983
Jože SOTOŠEK, 1972

II. v čin poddesetnika:
Simon OJSTERŠEK, 1978

Številka: 811-3/2021-1
Datum: 14. 1. 2021

Podpolkovnik
Janez KRAŠEVEC
POVELJNIK 107. LEBA

6034.
Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo) ter 2., 3. in 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) izdajam

UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKOV
RODOVSKEGA BATALJONA
72. BRIGADE

v čin naddesetnika:
Zlatko DROBNE, 1983
Aleš KOROŠEC, 1981

Številka: 811-3/2021-2
Datum: 14. 1. 2021

Podpolkovnik
Andrej SKODIČ
POVELJNIK BATALJONA

6035.
Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo) ter 2., 3. in 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) izdajam

UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKOV
20. PEHOTNEGA POLKA

v čin desetnika:
Matija GLAŽAR, 1994

Številka: 811-3/2021-3
Datum: 15. 1. 2021

Podpolkovnik
Gregor HAFNER
POVELJNIK POLKA

6036.
Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni

list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo) ter 2., 3. in 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) izdajam

UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKOV 430.
MORNARIŠKEGA DIVIZIONA SV

I. v čin naddesetnika:
Denis BATALEVIČ, 1979
Robert MIKLAVČIČ, 1980

II. v čin poddesetnika:
Klemen BALOH, 1984
Dean FILIPUT, 1992
Blaž TOMAŽIN, 1992

Številka: 811-3/2020-64
Datum: 15. 1. 2021

Kapitan fregate
Bogomir TOMAŽIČ
POVELJNIK DIVIZIONA

6037.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza ŠČ št. 094-5/2013-179, z dne 13. 11. 2013, z dopolnilom izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
SOLE ZA ČASTNIKE SV

I. ZLATO MEDALJO ŠČ
prejme:
Milan VOURI, 1962

II. BRONASTO PLAKETO ŠČ
prejme:
FAKULTETA ZA VEDE O ZDRAVJU

Številka: 094-2/2021-2
Datum: 15. 1. 2021

Polkovnica
Alenka PETEK
POVELJNICA ŠČ

6038.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza CZU št. 094-5/2013-163, z dne 5. 11. 2013, z dopolnilom izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ CENTRA
ZA ZDRUŽENO USPOSABLJANJE SV

ZLATO MEDALJO CZU
prejme:
Aleš MARIČ, 1967

Številka: 094-2/2021-3
Datum: 18. 1. 2021

Podpolkovnik
Franc PANGERČ
NAMESTNIK POVELJNIKA
CENTRA

6039.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza 430. MOD št. 094-5/2013-257, z dne 13. 1. 2014, z dopolnilom izdajam

UKAZ
O PODELITVI PRIZNANJ
430. MORNARIŠKEGA DIVIZIONA SV

I. BRONASTO MEDALJO
430. MOD
prejmejo:
Aleš ANŽIČ, 1978
Peter JAKLIČ, 1979
Gregor KONDA, 1989
Miloš LEBEN, 1981
Denis LOREDAN, 1991
Domen ŠTRUKELJ, 1968

II. SREBRNO PLAKETO
430. MOD
prejme:
ZVEZA PARTIZANSKIH
POMORŠČAKOV, Piran

III. BRONASTO PLAKETO
430. MOD

prejmejo:
Aleš KOCJANČIČ, 1966
LUKA KOPER, D. D.
OBČINA ANKARAN

IV. POHVALO POVELJNIKA
430. MOD
prejmeta:
Matej ARKO, 1987
Mile VUKOVIČ, 1983

V. ZAHVALO POVELJNIKA
430. MOD
prejmejo:
Jožica GLAVAN, 1982
Sandra KAZAZ, 1980
Branislav KOCIJAN, 1963

Številka: 094-2/2021-4
Datum: 18. 1. 2021

Kapitan fregate
Bogomir TOMAŽIČ
POVELJNIK DIVIZIONA

6040.

Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo) ter 2., 3. in 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) izdajam

UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKOV
10. PEHOTNEGA POLKA

v čin poddesetnika:
Matic KOBILŠEK, 1999

Številka: 811-4/2021-2
Datum: 1. 2. 2021

Podpolkovnik
Bojan LANGERHOLC
POVELJNIK 10. PEHP

OB DNEVU EVROPE

BESEDILLO SSK in Sektor za evropske zadeve, DOP
FOTO Evropska unija

Robert Schuman, takratni francoski zunanji minister, je 9. maja 1950 v Parizu predlagal novo obliko političnega sodelovanja v Evropi, ki bi zagotavljala trajen mir med evropskimi narodi. Pred 76 leti se je z zavezniško zmago na evropskih tleh končala druga svetovna vojna, ki je evropske narode tragično prizadela. Evropa se je po porazu nacizma in fašizma obnovila in povezala na novih, demokratičnih ter svobodoljubnih temeljih. Iz Evropske skupnosti za premog in jeklo, za katero je dal pobudo Robert Schuman, sta se pozneje oblikovali Evropska gospodarska skupnost in Evropska unija. Republika Slovenija je članica Evropske unije od 1. maja 2004, od 29. marca istega leta pa tudi članica Nata.

Pogosto se nam žal zdi samoumevno, kar nam članstvo v Evropski uniji omogoča, v resnici pa bi si življenje brez teh dobrin težko predstavljali. Neoporečni voda in hrana, preverjeni izdelki, možnost življenja ter dela kjer koli znotraj unije, študij in Erasmusovi programi ter skupna denarna valuta v 19 državah so le nekatere izmed dobrot in priložnosti, ki nam jih daje Evropa.

Na obrambnem in varnostnem področju v okviru skupne varnostne in obrambne politike države članice sodelujemo pri razvoju svojih obrambnih

sil ter promociji, vzdrževanju in zagotavljanju miru v naši bližnji ter daljni sosesčini na civilnem in vojaškem področju. Republika Slovenija bo v drugi polovici leta 2021 že drugič predsedovala Svetu Evropske unije. Julija 2020 je predsedovanje prevzela Zvezna Republika Nemčija. Skupaj z njo in Portugalsko Slovenija sestavlja tako imenovani trio držav, ki pripravi 18-mesečni program, v katerem določi glavne teme in dolgoročne cilje predsedovanja. V zadnjem letu je na več ravneh, od ministrske do operativne, potekal intenziven dialog z obema državama. Imeli so tudi veliko sestankov, ki so zaradi zdravstvenih razmer potekali predvsem kot videoseje. Trio držav se je posvetoval in usklajeval o najpomembnejših točkah skupne varnostne in obrambne politike, med katerimi je v ospredju razprava o novem strateškem dokumentu, strateškem kompasu. Razpravam se je predvsem v zadnjem obdobju pridružila še Francija, ki bo Svetu Evropske unije predsedovala v prvi polovici leta 2022. Na Ministrstvu za obrambo so se na predsedovanje začeli pripravljati že v začetku leta 2019, leta 2020 in 2021 pa so priprave še pospešili. Poleg intenzivnega dialoga na ravni tria držav se dokončuje šestmesečni program predsedovanja, za katerega so resorji opredelili svoja prednostna področja. Na obrambnem področju si bo Slovenija prizadevala za ambiciozno uresničevanje skupne varnostne in obrambne politike, pri čemer bo poudarek na vidikih Zahodnega Balkana, sodelovanju med Evropsko unijo in Natom ter energetski učinkovitosti obrambnega sistema. V drugi polovici leta 2021 je načrtovanih tudi več dogodkov na obrambnem področju. Pandemija covida-19 vpliva tudi na varnost in obrambo na nacionalni in mednarodni ravni. Oborožene sile držav članic Evropske unije imajo pomembno vlogo pri reševanju krize, ki jo je povzročila pandemija covida-19, saj nacionalne oblasti znatno in neprecenljivo podpirajo, medtem ko hkrati sodelujejo v mednarodnih operacijah in na misijah. Med državami Evropske unije je visoka stopnja solidarnosti in medsebojne pomoči, kar sta močna dejavnika tudi v boju proti krizi, s katero se trenutno spoprijema ves svet.

RAZPRAVA O STRATEŠKEM KOMPASU

BESEDILO Martin Kolenc,
Sektor za evropske zadeve, DOP
FOTO www.2021portugal.eu,
www.consilium.europa.eu

Zasedanje Sveta za zunanje
zadeve v sestavi obrambnih
ministrov EU v Bruslju

Aprila in maja so v okviru strateškega dialoga potekale razprave na politični ravni o oblikovanju procesa strateškega kompasa, katerega cilja sta krepitev strateške avtonomije Evrope in jasnejša opredelitev smernic v naslednjih petih do desetih letih pri kriznem upravljanju, odpornosti, razvoju zmogljivosti in partnerstvih. Proces strateškega kompasa bo obsegal delo štirih predsedstev in se bo predvidoma končal marca 2022 s potrditvijo tega dokumenta med francoskim predsedovanjem Svetu EU.

V LIZBONI POLITIČNI SEMINAR O STRATEŠKEM KOMPASU

Na pobudo Portugalske kot trenutne predsedujoče države Svetu EU je 23. aprila v Lizboni potekal politični seminar o strateškem kompasu na ravni ministrov za obrambo Evropske unije, na katerem je sodeloval tudi obrambni minister Republike Slovenije mag. Matej Tonin. Dogodek je bil dobra priložnost za razpravo na visoki politični ravni v fazi strateškega dialoga med državami članicami. Seminarja so se udeležili tudi drugi ministri in državni sekretarji za obrambo držav članic Evropske unije, evropski komisar za notranji trg Thierry Breton in izvršni direktor Evropske obrambne agencije Jiří Šedivý. Portugalski obrambni minister João Cravinho je kot gostitelj srečanja izpostavil, da je strateški kompas trenutno eden izmed najpomembnejših procesov za usmerjanje razvoja evropske obrambe in varnosti, zato si med oblikovanjem strateškega kompasa ne moremo privoščiti, da ne bi bili ambiciozni. Slovenski obrambni minister Tonin je povedal, da Evropska unija in države članice še nikoli niso izkazale tako močne zavezanosti za krepitev evropske obrambe in varnosti. »Zavedamo se, da bo le s skupnim delovanjem vseh držav članic in njihovo solidarnostjo Evropska unija postala močna ter zanesljiva pri zagotavljanju varnosti zase in za svoje državljane,« je še dodal minister Tonin. Z oblikovanjem političnih smernic in konkretnih ciljev se bo zmanjšal razkorak med deklariranimi političnimi ambicijami na strateški ravni in zmoglostjo odzivanja na različne krize ter grožnje, skladno s 360-stopinjskim pristopom do

kriznega upravljanja. Aktivna udeležba slovenskega obrambnega ministra na političnem seminarju o strateškem kompasu je bila pomembna zaradi sodelovanja s Portugalsko in Nemčijo v okviru tria, zlasti zaradi dejstva, da bo priprava strateškega kompasa potekala med slovenskim predsedovanjem Svetu EU.

DIREKTORJI ZA OBRAMBNO POLITIKO EU O KRIZNEM UPRAVLJANJU

29. aprila je potekalo audio-video zasedanje direktorjev za obrambno politiko EU, ki se ga je udeležil generalni direktor Direktorata za obrambno politiko na Ministrstvu za obrambo mag. Uroš Zorko. Zaradi izkušenj s pandemijo covid-19 so se v Evropi začeli zavedati, da si mora Evropska unija prizadevati za izboljšanje zmoglosti in struktur za učinkovitejšo spoprijemanje s krizami, zato je bila razprava direktorjev usmerjena v prvo področje strateškega kompasa, to je krizno upravljanje. Podlago za razpravo je predstavljal dokument Evropske službe za zunanje delovanje z različnimi predlogi iz dosedanjih neformalnih razprav in prispevkov držav članic v obliki neuradnih diplomatskih dokumentov. V njem so predstavljeni predlogi za izboljšanje učinkovitosti in fleksibilnosti operativnega delovanja Evropske unije ter za spoprijemanje z izzivi v procesu generiranja sil. Zorko je pozdravil celovit pregled predlogov za izboljšanje kriznega upravljanja Evropske unije ob upoštevanju horizontalne povezanosti z drugimi področji strateškega kompasa, kot so odpornost, razvoj zmogljivosti in partnerstva. Dodatno je izpostavil, da bo eden izmed glavnih izzivov usklajitev ambicij, sprejetih na politični ravni, s pripravljenostjo držav članic, da zagotovijo sile in zmogljivosti na terenu. Posebno področje, ki bi ga bilo treba izboljšati, je situacijsko zavedanje, pri čemer bi si bilo treba prizadevati za boljša sistema izmenjave obveščevalnih podatkov ter zgodnje opozarjanja in napovedovanja ter naprednejše načrtovanje. Dodaten premislek bo nujen tudi o predlogih za pospešitev postopkov sprejemanja odločitev glede skupne varnostne in obrambne politike, pri čemer bo treba zagotoviti spoštovanje različnih nacionalnih postopkov v državah članicah ter upoštevati načelo enotnega nabora sil.

Udeleženci seminarja o strateškem kompasu v Lizboni

V SESTAVI OBRAMBNIH MINISTROV ZASEDANJE SVETA ZA ZUNANJE ZADEVE

V Bruslju je 6. maja potekalo zasedanje Sveta za zunanje zadeve v sestavi obrambnih ministrov Evropske unije, ki se ga je udeležil obrambni minister Tonin. Osrednja tema razprave ministrov je bilo trenutno stanje priprave strateškega kompasa, s poudarkom na prvem stebru – kriznem upravljanju.

V razpravi so ministri izpostavili potrebo po izboljšanju učinkovitosti in robustnosti mandatov operacij in misij skupne varnostne in obrambne politike ter načinovopolnjevanja primanjkljajev v procesu generiranja sil. V ospredju so orodja, ki lahko potencialno povečajo zmoglosti odzivanja Evropske unije na krize, kot so na primer evropski mirovni instrument, krepitev koncepta uporabe bojnih skupin Evropske unije in situacijsko zavedanje. Minister Tonin je na zasedanju poudaril: »Močnejša Evropa pomeni varnejši svet. Zato moramo razviti zmogljivosti, ki nam bodo omogočile uresničiti tisto, kar je zapisano. Strateški kompas bo pomemben mejnik, ki bo usmerjal skupno varnostno in obrambno politiko Evropske unije.«

V okviru srečanja z generalnim sekretarjem Nata Jensom Stoltenbergom so obrambni ministri Evropske unije spregovorili tudi o sodelovanju med Evropsko unijo in Natom na območjih skupnega interesa, kot sta Sredozemlje ter Zahodni Balkan. Tema pogovora so bile tudi trenutne razmere v Afganistanu. Po zasedanju je minister Tonin skupaj s portugalskim kolegom ter nizozemsko in nemško kolegico kot panelist sodeloval na simpoziju o vojaški mobilnosti, ki sta ga organizirala Evropska obrambna agencija in portugalsko predsedstvo. Slovenski obrambni minister je izpostavil pomembnost dela v okviru vojaške mobilnosti in tesno sodelovanje držav članic pri uresničevanju ukrepov na tem področju. To bo pomembno tudi med predsedovanjem Republike Slovenije Svetu EU v drugi polovici leta.

STRATEŠKE ZALOGE MEDICINSKE OPREME UNIJE TUDI V SLOVENIJI

BESEDILO Jerneja Grmadnik

FOTO Bruno Toič

Uprava RS za zaščito in reševanje je po uspešni prijavi na razpisu Evropske komisije januarja letos začela opravljati dejavnosti pri projektu zmogljivosti zagotavljanja ter skladiščenja zalog osebne zaščitne opreme. To je del zmogljivosti rescEU Evropske unije v okviru civilne zaščite, ki so namenjene usklajenemu in učinkovitemu boju proti čezmejnim zdravstvenim grožnjam, trenutno predvsem za obvladovanje pandemije covid-19. Skladiščijo se zaščitne maske, rokavice, zaščitne obleke in predpasniki ter očala in vizirji.

Gre za enega večjih projektov Slovenije v okviru zaščite in reševanja, je pojasnil namestnik generalnega direktorja Uprave RS za zaščito in reševanje mag. Stanislav Lotrič. Evropska komisija je med leti razvoja mehanizma unije v okviru civilne zaščite ugotavljala pomanjkljivosti pri pripravljenosti na odziv na nesreče. Leta 2019 je zato ustanovila strateške rezerve in zmogljivosti rescEU, med katere spadajo zmogljivosti za gašenje gozdnih požarov iz zraka ter ob kemičnih, bioloških, radioloških in jedrskih nesrečah ter zdravstvene zmogljivosti, med katere spadajo tudi zaloge medicinske zaščitne opreme. Te so postale aktualne leta 2020 s pojavom in nezadržnim širjenjem covid-19, ko je veliko držav po svetu in Evropi naenkrat poročalo o pomanjkanju zaščitnih sredstev. To je bil tudi povod za vzpostavitev te strateške zmogljivosti.

Poleg Slovenije zaloge medicinske opreme skladiščijo še Belgija, Danska, Grčija, Romunija, Nemčija, Madžarska, Švedska in Nizozemska. Z zalogami razpolaga Evropska komisija, ki čez center za usklajevanje nujnega odziva v Bruslju odloča o zaprosilih za mednarodno pomoč. Pri dodelitvi teh sredstev se upošteva število bolnikov, prebivalcev in tistih, ki so na intenzivni negi. Evropska komisija je s Slovenijo podpisala pogodbo, s katero bomo kot država gostiteljica zagotavljali sredstva najmanj pet let. Projekt vzpostavitve

in vzdrževanja zmogljivosti rescEU je 100-odstotno financiran iz sredstev Evropske unije, njegova skupna vrednost pa je ocenjena na 10,6 milijona evrov. Slovenija bo zagotavljala in skladiščila zaščitne maske, rokavice, zaščitne obleke in predpasnike ter očala in vizirje. »Gre za strateške zaloge,« je poudaril Lotrič in na primeru Slovenije razložil, da ima država nekaj zalog v državnih materialnih sredstvih ter v zalogah Zavoda Republike Slovenije za blagovne rezerve – to so torej nacionalne zaloge, od leta 2020 pa tudi Evropska komisija razpolaga s strateškimi zalogami teh sredstev, za katere lahko zaprosijo članice. Pogodba vključuje tudi trajnostno upravljanje opreme, kar pomeni pretočno vključevanje opreme v sistem nacionalnih zalog in vračanje nove opreme v skladišče rescEU.

Zaščitno opremo bodo skladiščili v Državnem logističnem centru v Rojah, kjer je že zagotovljen en objekt, dodatno pa bodo poiskali še komercialno skladišče, je pojasnil Lotrič in dodal, da so v okviru vzpostavljanja te zmogljivosti na upravi zagotovili dve dodatni zaposlitvi. Skladišče bo v operativni pripravljenosti na voljo 24 ur in sedem dni v tednu, saj je pomembno, da je pomoč po odločitvi Evropske komisije v dvanajstih urah od zaprosila poslana z najprimernejšim transportom v državo, ki pomoč potrebuje. Lotrič je predstavil tudi postopek od zaprosila do pridobivanja pomoči oziroma zaščitne opreme: »Država, ki potrebuje pomoč, zanjo zaprosi s posebno aplikacijo CECIS. V Bruslju potem usklajujejo zaprosila in odzive drugih sodelujočih držav v mehanizmu unije, ki lahko pomagajo. Nato država prosilka odgovori, ali sprejme ponudbo. Če jo, se takoj začnejo postopki za pošiljanje pomoči – to pomeni, da se država pošiljateljica in država prejemnica dogovorita o vstopni točki pomoči in drugih podrobnostih. Če države nimajo sredstev, da bi pomagale, Evropska komisija pomoč nameni iz skladišč rescEU in o tem obvesti države, ki razpolagajo s to opremo, da pripravijo ustrezno poročilo za državo prosilko glede količin. Od tega trenutka se začne 12-urni termin za aktivacijo pomoči.« Od ustanovitve teh zmogljivosti je pomoč prejelo že več držav, med drugim Hrvaška, Italija, Litva, Španija, Črna gora, Severna Makedonija, Srbija, Češka in Francija.

ŠTEVILO INTERVENCIJ NARASLO

BESEDILO Marko Pišlar

FOTO arhiv Državne enote za varstvo pred NUS

V Sloveniji lahko še vedno najdemo veliko ostankov neeksplozivnih ubojnih sredstev (NUS) iz prve in druge svetovne vojne ter vojne za Slovenijo. Med najpogostejšimi najdbami so pehotno strelivo, ročne bombe, minometne in tromblonske mine, granate, letalske bombe in morske mine. Letos sta nesreči z neeksplozivnimi ubojnimi sredstvi zahtevali že dve smrtni žrtvi. Ker spomladi in poleti veliko časa preživimo na prostem v naravi, so na Ministrstvu za obrambo na redni avdio-video konferenci predstavili, kako pravilno ravnati ob najdbi neeksploziranega ubojnega sredstva.

Namestnik poveljnika Državne enote za varstvo pred neeksplozivnimi ubojnimi sredstvi Igor Boh z Uprave RS za zaščito in reševanje je najprej povedal, da so se letos v primerjavi s preteklimi leti povečali število intervencij ter število in teža odstranjenih neeksplozivnih ubojnih sredstev. V prvih mesecih leta je bilo 50 odstotkov več intervencij, za polovico se je povečal delež najdenih in odstranjenih sredstev, katerih teža je za skoraj 80 odstotkov večja kot v preteklosti. Boh je opozoril, da je na vseh območjih Slovenije še vedno mogoče najti neeksplozivna ubojna sredstva, vendar je več kot polovica intervencij zaradi najdb v severnoprimerjski regiji. Dodal je, da so bile intervencije v zadnjem obdobju obsežne. Najdena sredstva so namreč kljub časovni oddaljenosti od njihovega nastanka, tudi po več kot sto let, še vedno nevarna, saj so se v njihovih eksplozivnih polnitvah zgodile kemične spremembe, prožilni sistemi so pogosto zarjaveli ali poškodovani, zato je premikanje ali poseganje v taka sredstva smrtno nevarno.

Boh je razložil, da v preteklosti ni bilo nesreč pri naključnih najdbah neeksplozivnih ubojnih sredstev v naravi, velika bojazen za morebitno nesrečo

pa je pri ljudeh, ki zbirajo ostaline vojne, med katerimi so tudi neeksplozivna ubojna sredstva. Ti namreč najdena sredstva pogosto nesejo domov in jih poskušajo očistiti, da bi jih razstavili ali prodali. Opozoril je, da je treba ob najdbi nevarnega sredstva ukrepati pravilno. Pomembno je, da se takega predmeta ne dotikamo, temveč o njem čim prej obvestimo regijski center za obveščanje s klicem na številko 112 ali policijo s klicem na številko 113 ter posredujemo podatke o kraju najdbe ter predmetu. Po njegovih besedah je priporočljivo poslati tudi fotografijo. Pripadnikom Državne enote za varstvo pred neeksplozivnimi ubojnimi sredstvi namreč fotografsko gradivo najdenega sredstva zelo pomaga, saj se lahko pred odhodom na intervencijo ustrezno pripravijo in tudi opremijo. Ob najdbi je pomembno, da kraj zavarujemo in tako preprečimo dostop drugim ljudem, predmeta pa se ne dotikamo oziroma ga ne predstavljamo ali razstavljamo. Mesto, kjer leži nevarni predmet, zapustimo po isti poti, po kateri smo do njega prišli. Prav tako v bližini ne kurimo ognja in ne uporabljamo drugih zažigalnih sredstev. Boh je omenil, da glede na organiziranost Državne enote za varstvo pred neeksplozivnimi ubojnimi sredstvi, ki z 31 pripadniki deluje po vsej državi, po klicu strokovnjaki na kraju najdbe običajno posredujejo v dobri uri. Pripadniki Državne enote za varstvo pred neeksplozivnimi ubojnimi sredstvi večino najdenih nevarnih predmetov uničijo na kraju najdbe oziroma na drugem najbližjem primernem mestu, saj pogosto sredstev zaradi prevelike nevarnosti ni mogoče prepeljati na mesto začasno skladiščenje.

Boh pripisuje povečanje števila intervencij zaradi neeksplozivnih ubojnih sredstev predvsem dejstvu, da smo bili zadnje leto večinoma doma in smo se pogostejše odpravili v bližnjo naravo. Prav tako je bila zaradi preprečevanja širjenja okužb z virusom covid-19 v tem času okrnjena izvedba vseh preventivnih dejavnosti Uprave RS za zaščito in reševanje na področju varstva pred neeksplozivnimi ubojnimi sredstvi.

**Ob najdbi sredstva
je treba pravilno ukrepati.**

25 LET ORKESTRA SLOVENSKE VOJSKE

BESEDILO VU XIII. r. Maša Bertok Duh
in vodstvo ORK SV
FOTO Bruno Toič, Matej Kramžer
in arhiv Orkestra SV

Orkester Slovenske vojske deluje že 25 let, saj so bile 7. maja 1996 s podpisom formacije ustvarjene razmere za začetek delovanja vojaškega orkestra. V četrto stoletje so njegovi člani z raznovrstnim repertoarjem izvedli več koncertov v dvorinah doma in na tujem. Orkester je veliko sodeloval z uveljavljenimi dirigenti in glasbeniki iz Slovenije ter tujine, njegovi člani pa so se redno udeleževali festivalov vojaških orkestrov v tujini. Epidemija covid-19 ni prizanesla niti glasbenikom iz Orkestra Slovenske vojske, saj so morali v zadnjem letu odpovedati vse načrtovane večje koncertne dogodke in nastope na javnih prireditvah. Bodo pa kljub temu ta jubilej svečano zaznamovali z izdajo zbornika, svojo diskografijo pa obogatili z novo zgoščenko.

TRADICIJA VOJAŠKIH GODB NA SLOVENSKEM

Zgodovina vojaških glasbenikov na Slovenskem sega v obdobje pred 500 leti, ko so, podobno kot drugod po nemških deželah, pri nas nastopali deželni

brambovski ali mestni piskači, trobači in pavkisti. Prvi uradni zapisi segajo v leto 1544, ko so bili v Ljubljani del meščanske straže, služili pa so vojaškim namenom in za cerkvene ter javne nastope. Ko je bila med vladavino Marije Terezije ustanovljena redna stalna vojska, se je njihovo delovanje leta 1770 končalo. Tega leta je prišla v Ljubljano prva stalna vojaška godba z 18 glasbeniki.

Leta 1802 je orkester ljubljanske Filharmonične družbe štel 25 glasbenikov, med katerimi je bilo kar šest vojaških. Od leta 1822 so začele v Ljubljani vojaške godbe intenzivno nastopati v kulturne namene. Filharmoniki so simfonične koncerte lahko izvajali samo z

večjim številom vojaških glasbenikov 27. pehotnega polka, ki je bil takrat nameščen v Ljubljani.

Po marčni revoluciji leta 1848 so v Ljubljani in drugih mestih ustanavljali narodne straže, ki so po vzoru vojaških godb ustanavljale svoje godbe. V tem času so se godbe usmerjale v javno nastopanje in igranje uverture, arije, koračnice, polke in druge skladbe znanih skladateljev tedanjega časa, kot so Bellini, Verdi, Donizetti, J. Strauss. Tako so približale blišč svetovnih prestolnic slovenskemu narodu. Še pomembneje pa je bilo, da so s polkami, koračnicami in potpuriji, obarvanimi s slovenskimi ljudskimi motivi, budile narodno zavest.

Po prvi svetovni vojni je bilo glasbeno življenje v Ljubljani osiromašeno. Na začetku dvajsetih let je Godba Dravske divizije pod vodstvom dr. Josipa Čerina v štirih sezonah pripravila simfonične koncerte z zanimivim in kakovostnim repertoarjem ter tako obogatila kulturno življenje v mestu. Za svetovno ugledno založbo Columbia Records je posnela najbrž eno prvih vinilnih plošč pri nas, in sicer z izvirnim in samo domačim sporedom.

Med drugo svetovno vojno se je veliko glasbenikov oziroma celotnih civilnih pihalnih godb pridružilo osvobodilnemu boju. Tako so bile že zgodaj ustanovljene prve partizanske godbe, leta 1944 pa je Glavni štab narodnoosvobodilne vojske in partizanskih odredov Slovenije izdal ukaz o ustanovitvi svoje vojaške godbe ter Vojaške godbe VII. korpusa. Do osvoboditve so imele že vse višje enote, kot so korpusi in divizije, pripadajoče godbe. Po zapisih lahko sklepamo, da so poleg dvigovanja bojne morale borcev opravljale še protokolarne naloge in delovale na umetniškem ter poustvarjalnem področju.

Po drugi svetovni vojni se je kljub ukinitvi slovenske vojske kontinuiteta vojaških godb na slovenskem ozemlju nadaljevala v okviru vojske skupne

države. Številni slovenski glasbeniki so imeli do razpada Jugoslavije pomembno vlogo v vojaških orkestrih po vsej tedanji državi, veliko izmed njih se jih je uveljavilo tudi kot dirigenti in skladatelji.

VOJAŠKA GLASBENA TRADICIJA SE NADALJUJE Z ORKESTROM SLOVENSKE VOJSKE

Z nastajanjem Slovenske vojske v samostojni državi so se povečevale tudi potrebe po vojaškem orkestru. Leta 1991 je to vlogo najprej prevzel Papirniški pihalni orkester Vevče, z naraščanjem uradnih dogodkov pa se je pokazala potreba po ustanovitvi svojega orkestra.

Tako je bila leta 1996 na pobudo takratnega državnega sekretarja na Ministrstvu za obrambo Borisa Žnidariča pripravljena projektna naloga in določena projektna skupina za ustanovitev Orkestra Slovenske vojske. Formalno lahko določimo začetek delovanja orkestra z dnem zaposlitve prvega poveljnika orkestra Ljuba Vošnjaka in namestnika poveljnika Janija Šalamona, in sicer 1. aprila 1996. Poveljstvu orkestra, ki mu je bila dodeljena pisarna v prostorih Generalštaba Slovenske vojske na Kardelevi ploščadi v Ljubljani, se je 10. aprila 1996 pridružil umetniški vodja – dirigent Franc Rizmal. Od nadrejenih so dobili nalogo, da ustanovijo orkester, ki naj bi bil po formaciji manjša enota s približno 48 zaposlenimi, podrejena osebnemu štabu načelnika Generalštaba Slovenske vojske. 7. maja 1996 je bila podpisana formacija številka 1020, ki je predstavljala nujno podlago za začetek delovanja orkestra. Tako so bili postavljeni temelji za izpolnjevanje poslanstva orkestra, in sicer opravljanje protokolarnih in koncertno-snemalnih nalog. Ta datum je bil pozneje izbran tudi za dan Orkestra Slovenske vojske.

Najpomembnejša naloga poveljstva v prvih mesecih delovanja je bila z glasbenimi avdicijami izbrati glasbenike za zaposlitev v orkestru. Avdicije so potekale v dvorani Glasbene šole Ljubljana Vič - Rudnik. Komisija, ki so jo sestavljali predsednik Franc Rizmal, član Jani Šalamon in zunanji svetovalec Jože Privšek, je do konca leta 1996 ocenila 61 kandidatov, izmed katerih jih je bilo uspešnih 28. Orkester je prvič nastopil 11. maja 1996 na proslavi ob dnevu Slovenske vojske

Prvi koncert orkestra leta 1996
v parku vojašnice v Šentvidu

Orkester s protokolarno zasedbo
pogosto nastopa doma in v tujini.

v takratni Vojašnici Franca Rozmana - Staneta, in sicer s trobilnim kvintetom in tolkalcem v zasedbi Matej Rihter, Damjan Damjanovič, Neža Gruden, Marjan Petrej, Damjan Jureš in Jani Šalamon. Krstno so izvedli koračnice mojstra Jožeta Privška.

Pomemben mejnik v letu ustanovitve je bil 4. oktober, ko se je orkester preselil v prenovljene in delovanju orkestra prilagojene prostore v 51. območnem poveljstvu Slovenske vojske v Šentvidu, kjer stoji današnja Vojašnica slovenske Teritorialne obrambe. Tu je orkester nastanjen še danes. Po uradnem delu, na katerem sta zbrane nagovorila takratna minister za obrambo Jelko Kacin in namestnik načelnika Generalštaba Slovenske vojske Viki Krajnc, je v parku vojašnice sledil prvi koncert Orkestra Slovenske vojske pod vodstvom Franca Rizmala. S selitvijo v nove prostore prostorska problematika žal še ni bila povsem urejena, saj orkester ni imel primerne dvorane za skupne vaje. Vodstvo je ta izziv reševalo najprej z najemom dvorane v Glasbeni šoli Ljubljana Vič - Rudnik, pozneje pa z najemom studia Helidon, ki je v vseh pogledih primernejša izbira, zato ga orkester še vedno uporablja za vaje. Število dogodkov, na katerih je sodeloval Orkester Slovenske vojske, je z leti naraščalo, kar je kazalo na nujnost in upravičenost ustanovitve take specifične enote. Ponovna potrditev je bil častniški ples 23. novembra 1996 v Festivalni dvorani, na katerem se je prvič predstavil big band pod vodstvom Klemna Repeta in Franca Rizmala. Leto se je končalo s prvo božično-novoletno turnejo orkestra v Mariboru, Celju in Ljubljani. Tako so bile določene smernice delovanja orkestra.

PO 25 LETIH DELOVANJA ŠE VEDNO MOŽNOSTI ZA IZBOLJŠAVO

Poveljstvo orkestra se je v letih delovanja spoprijemalo s številnimi izzivi. Kot netipična enota Slovenske vojske ima orkester svojvrsten način delovanja in

posebne zahteve. Poleg izbire kakovostnega kadra in zagotavljanja prostorskih razmer so to prav gotovo svečana protokolarna uniforma, transport glasbil in glasbene opreme, zagotovitev kakovostnih glasbil, ustreznih glasbenih računalniških programov in notnega gradiva, izbor glasbenih gostov za različne dejavnosti in drugo. Z veliko dobre volje, navdušenosti, vztrajnosti, iznajdljivosti in ob pomoči nadrejenih ter Ministrstva za obrambo so se ti izzivi postopoma reševali in se rešujejo še danes.

Slovenska vojska se nenehno razvija in sledi napredku, skladno z razvojem sodobnih tehnologij. Tudi Orkester Slovenske vojske se temu vsebinsko nenehno prilagaja. Metoda dela glasbenikov se izrazito ne spreminja, saj ni podvržena tako turbulentnim družbenim spremembam. Narava dela, proces glasbene izvedbe, tehnika igranja in glasbila tudi po 25 letih ostajajo skoraj nespremenjeni. Tako projektna naloga Borisa Žnidariča o ustanovitvi Orkestra Slovenske vojske še vedno aktualno povzema proces delovanja in razmere, ki jih orkester potrebuje za delovanje in rast, neodvisno od nadrejene enote ter preoblikovanj znotraj glavne ustanove.

Orkester je kot izrazito netipična enota znotraj strukture Slovenske vojske doživel številne reorganizacije z vidika umeščenosti v sistem, ki posledično pogojuje njegovo formacijo kot temelj za delovanje. V petindvajsetih letih delovanja se je orkester kljub številnim organizacijskim pretresom uspešno razvijal in se izoblikoval v profesionalen, živahen, prizadeven in kakovosten ansambel. Z njim radi sodelujejo znameniti dirigenti ter številni vrhunski solisti iz domovine in tujine. Preigral je impresiven repertoar in ustvaril številne posnetke. Poseben dokaz njegove visoke kakovosti so redna vabila na koncerte in festivale vojaških orkestrov na različne konce Evrope ter v ZDA, kjer nastopa kot spoštovanja vreden ambasador slovenske kulture. Člani orkestra povprečno opravijo tudi po več kot 200 nastopov na leto. Orkester Slovenske vojske je bil za svoje delovanje odlikovan z bronasto in zlato medaljo Slovenske vojske v letih 1997 in 2006. Predsednik Republike Slovenije Borut Pahor ga je leta 2016 ob njegovi dvajsetletnici odlikoval še z redom za zasluge. Ob 25. jubileju pa orkester pripravlja zbornik, v katerem bodo zbrani dejstva in utrinki petindvajsetletnega delovanja. Diskografijo orkestra bo obogatila nova zgoščenka, na kateri se bodo predstavile komorne skupine. Predvideni gala koncert je zaradi epidemije in z njo povezanih ukrepov prestavljen na poznejše obdobje. Po 25 letih delovanja Orkestra Slovenske vojske se ta še zmeraj lahko izboljša. Z mislijo, da je sprememba edina stalnica in obvezna sopotnica razvoja vojaškega orkestra, v Orkestru Slovenske vojske z optimizmom in pričakovanjem zrejo v prihodnost.

Koncert big banda
z gostom Vladom Kreslinom

VODA ZA VOJAKA

BESEDILO IN FOTO Valter skupina

Voda je bistvena za življenje, saj lahko brez hrane živimo tudi več tednov, medtem ko lahko brez vode le nekaj dni. Včasih je v naravi težko najti čisto vodo, zato jo je treba pred zaužitjem prečistiti. Pitna voda je pogosto težava tudi po ujmah oziroma naravnih in drugih katastrofah, ko je onesnažena, saj uporabnikom v teh primerih grozijo epidemije zaradi bakterij, ki so v njej.

Tehnologija priprave vode je zadnja leta zelo napredovala. Nove tehnologije omogočajo pripravo pitne vode skoraj iz vseh vodnih virov. K tehnologiji prihodnosti prav gotovo spada ultrafiltracija, ki nam omogoča, da lahko pijemo

➤ **Končni proizvod bo pomanjšana različica naprave za pripravo pitne vode.**

vodo iz reke, jezera, potoka, zajetja in celo luže. Z njo namreč iz vode odstranimo fizikalne, mikrobiološke in delno tudi kemijske elemente, na primer umazanijo, motnost, bakterije in nekatere kemikalije.

Na trgu je več naprav za prečiščevanje vode, vsem pa povzroča težavo zagotovitev dovolj vode za potrebe vojaške enote ravni bataljona ali manjših taktičnih enot. Take naprave niso lahko prenosljive, so zahtevne za uporabo, težke in potrebujejo veliko električne energije za svoje delovanje. Vendar obstaja tudi možnost hibridne rešitve.

V podjetju Valter skupina se s pripravo pitne vode ukvarjamo že od leta 1993. Opremili smo več objektov in vodovodov v naši regiji ter tudi v Sudanu in Keniji. Dolgoletne izkušnje in sodelovanje z različnimi ustanovami ter partnerji nam omogočajo pospešen razvoj in prilagodljivost različnim potrebam kupcev pri obdelavi ter pripravi pitne vode. Leta 2018 smo začeli razvijati zamisel, kako vojaku na terenu omogočiti stalen dostop do pitne vode. Za to namreč ne potrebuje ogromne, zapletene in drage naprave, temveč tako, ki bi jo lahko nosil v nahrbtniku in bi mu omogočala pripravo dovolj velikih količin pitne vode. Cilj projekta je bil oblikovati sistem, ki posnema uporabo radijskih naprav iz osemdesetih let, ko je eden izmed vojakov v vodu v nahrbtniku nosil sredstvo za zagotavljanje zvez. Tako bi lahko en vojak v nahrbtniku nosil napravo za terensko pripravo zadostnih količin vode za pitje, umivanje, kuhanje in druge potrebe taktične enote, kot je vod. Zaposleni v podjetju Valter skupina smo razvoj usmerili v združitev najnovejših tehnologij ultrafiltracijskih modulov in baterijske visokotlačne črpalke, da bi izdelali napravo, ki ima zmogljivost do 5000 litrov na modul ter pretok do 240 litrov na uro. Za delovanje naprave skrbi 24-voltna baterija, ki jo po uporabi preprosto zamenjamo ali napolnimo. Naprava je vgrajena v za to posebej izdelan nahrbtnik, ki ga bo lahko nosila ena oseba. Nadaljnji razvoj sistema bo usmerjen v pripravo samostojne manjše enote, s katero bo opremljen vsak vojak, omogočala pa mu bo pripravo pitne vode, ki bo zadostovala za večdnevno preživetje na terenu.

»BREZ ZVEZE, ČE NI ZVEZE«

BESEDILO Jerneja Grmadnik

FOTO osebni arhiv Franca Severja in Luka Mitrovič

Vojak Franc Sever iz Rakičana je pripadnik Čete za zveze Rodovskega bataljona 72. brigade. Izkušene-ga in predanega vojaka, ki je v Slovenski vojski zaposlen od leta 2006, veliko ljudi pozna tudi po glasbenem udejstvovanju. Kitaro vzame s seboj, kamor koli gre. Z raznovrstnim repertoarjem popevk popestri druženja, pa naj bodo to proslave v vojski, misije ali veselice s prijatelji. V mladosti je izdal kaseto avtorskih skladb, ki se še vedno kdaj vrtijo na lokalnem radiu, danes pa mu glasba predstavlja sprostitvev in priložnost za druženje. Z bratom rada ribarita in restavrirata starodobne ruske motorje, ki so na cesti prava atrakcija.

Vojak Franc Sever je odraščal in se šolal v Murski Soboti. Z vojaškim življenjem se je prvič srečal kot nabornik leta 1994 in postal strelec na lahkem prenosnem raketnem sistemu Igla. Na povabilo Ministrstva za obrambo se je leta 2003 priključil pogodbenim rezervistom. Takrat je bil zaposlen v proizvodnji tovarne Mura, v kateri so se kmalu začele slabšati finančne razmere, zato se je odločil za spremembo poklica in se leta 2006 pridružil vrstam Slovenske vojske. Začel je kot pripadnik 20. motoriziranega bataljona, nato pa se pridružil vodu vezistov, kar ga je še posebej veselilo, saj se je ukvarjal tudi z radioamaterstvom. Znanje, ki ga je potreboval za opravljanje dela, je hitro usvojil. Opravil je še vedovna usposabljanja za strelca lahkega prenosnega raketnega sistema Igla, vezista in voznika ter vozniški izpit C-kategorije. Po preoblikovanju vojske leta 2012 je postal pripadnik Čete za zveze Rodovskega bataljona 72. brigade v Mariboru. »Vojaško delo me je od nekdaj

veselilo. Najbolj sem vesel, da sem se lahko ukvarjal z zvezami in da to počnem še danes,« je pojasnil vojak. Nadrejeni mu zaupajo, saj je zelo vztrajen pri iskanju in odpravljanju napak. »Vezisti omogočamo delovanje zvez in pretok informacij, vzpostavljamo delovanje taktičnih operativnih centrov, trenutno pa z retranslacijami skrbimo za delovanje zveze med različnimi enotami v okviru vaje Odboj. Delo je raznovrstno in pestro, maja smo sodelovali tudi na mednarodni vaji v Slunju. Poleg vseh rednih nalog tudi patroliramo na meji,« je opisal naloge, nato pa pojasnil, kako pomembni so vezisti v vojski: »Vse je brez zveze, če ni zveze.« Že petkrat je bil na misiji na Kosovu in vsakokrat je opravljal različna dela. Bil je vodni vezist, administrator, pripadnik nacionalnega podpornega elementa in voznik skupin za povezavo ter nadzor. Meni, da je vojaški poklic razgiban in včasih tudi naporen, vendar ga z veseljem opravlja in ga ne bi menjal. Lani je dopolnil 45 let in je lahko zahvaljujoč novemu zakonu kljub svojim letom ostal v vojaških vrstah. Trenutno je na prehodni formaciji v naziv nižjega vojaškega uslužbenca. »Pogodbo imam do 55. leta z možnostjo podaljšanja. Veseli me, da za zdaj ostajam na delovnem mestu v Četi za zveze. Če bom zdrav, želim do konca poklicne poti ostati v vojski,« je poudaril Franc Sever, ki velja za zanesljivega in marljivega vojaka, odlikujeta pa ga tudi čut za sočloveka

in ekipni duh. S sovojaki so povezano in uigrano moštvo, po njegovih besedah pa so zanj sodelavci najprej prijatelji, zato je bil pred ukrepi zaradi koronavirusa pogosto pobudnik druženja tudi zunaj službenega časa: »Pomembno se mi zdi, da se družimo in se med nami spletajo prijateljske vezi. Lepo je, če se malo poselesimo na kakem pikniku ali skupnem druženju tudi zunaj službenega okolja.«

S KITARO TUDI NA MISIJE

Vojak Franc Sever je navdušen glasbenik, ki ga mnogi poznajo pod vzdevkom Pjevač tuge. Za glasbo ga je v mladosti navdušil njegov stric, ki nastopa v duetu s svojim sinom. Za kitaro je prijel že v osnovni šoli in se sam naučil brenkanja. Tudi v glasbeno šolo je hodil za kratek čas, vendar danes igra predvsem po posluhu. »Vzdevek Pjevač tuge se me je prijel, izmislil pa sem si ga sam. Najraje namreč prepevam skladbe svoje mladosti, predvsem z bivše jugoslovanske scene in dalmatinske popevke, od Miša Kovača do Tošeta Proeskega,« je naštel vojak, ki rad nastopa na veselicah, porokah in ob različnih priložnostih za prijatelje. Za kitaro poprime tudi v vojaških vrstah ob vojaških proslavah ali na misijah. Pred leti je ob dnevu 1. brigade sodeloval z Orkestrom Slovenske vojske pri petju himne 1. brigade, kar je bilo zanj posebno doživetje. Kitaro vzame s seboj tudi na misije za popestritev večerov sovojakom

S svojim restavriranim modelom motorja Ural M63

« Vojak Franc Sever kot navdušen glasbenik rad vzame v roke svojo kitaro.

in tudi zaveznikom. Poleg domačih skladb obvlada pesmi v tujih jezikih, od grških popevk do italijanskih balad. »Tudi vojaki tujih vojsk so veseli, če lahko kdaj na misiji daleč od doma slišijo skladbe v svojem jeziku,« je povedal Franc Sever. »Leta 1997 sem izdal kaseto avtorskih skladb pod umetniškim imenom Frenki, vendar sem imel smolo z založbo in je vse ostalo bolj v lokalnem okolju. Tako pa me lahko na lokalnem radiu še vedno kdaj slišite,« se je nasmehnil Prekmurec. Veselje do glasbe je prenesel tudi na hčer, ki je končala glasbeno šolo za violino, danes pa je uspešna študentka španskega jezika in literature ter japonščine v Ljubljani.

NAVDUŠEN NAD STARODOBNIMI MOTORNI MI KOLESI

Poleg glasbe ima Franc Sever še en zanimiv hobi. Ukvarja se z restavriranjem starodobnih ruskih motorjev. Nad tem ga je navdušil mlajši brat, ki se je s tako imenovanimi ruskimi vojaškimi prikoličarji začel ukvarjati že pred dvajsetimi leti. »To so vojaška motorna kolesa, ki so jih Rusi delali po licenci BMW že od leta 1941, znamk M72, Dnepr in Ural. Motorji so redki in jih je težko dobiti, največkrat njihove dele iščeva po spletu na specializiranih straneh in predvsem v državah vzhodnega bloka. Po navadi greva enkrat na leto z bratom na sejem v Brno. Motorje povsem razstavlja in restavrira vse, do vsakega posameznega vijaka, ter jih popeskava in pobarvava. Po poklicu sem električar elektronike, vendar sem se sam priučil sestavljati motorje, brat pa je po poklicu policist, vendar je pred tem končal strojno tehnično šolo, tako da s tehniko nimava težav,« je razložil. Sicer pa je to precej drag hobi. Oba imata po več motorjev, trenutno se ukvarjata z modelom iz leta 1941. Franc Sever se z restavriranim motorjem znamke M72 ob lepem vremenu najraje odpravi na izlet do Goriškega ali Lendave, včasih pa se z bratom udeležita tudi srečanj starodobnih motorjev. »Motorji so prava atrakcija in na cesti pritegnejo veliko zanimanja,« je pojasnil vojak, ki z bratom rad tudi ribari, vendar pogosto za vse konjičke zaradi delovnih obveznosti obema zmanjkuje časa. Ob koncu pogovora je Franc Sever dodal, da ga trenutno zaposluje igranje 12-strunske kitare, ki si jo je kupil pred kratkim in je zanj prav poseben izziv. Morda pa v kratkem ustvari novo skladbo.

»Tudi vojaki tujih vojsk so veseli, če lahko kdaj na misiji daleč od doma slišijo skladbe v svojem jeziku.«

ŽENE GA ISKANJE SVOJIH OMEJITEV

BESEDILO Petra Miklaužič
FOTO osebni arhiv Jaroslava Kovačiča

Jaroslav Kovačič je pri 19 letih končal plavalno kariero in se začel ukvarjati s triatlonom. Preizkusil se je v olimpijskem triatlonu, vendar je kmalu ugotovil, da ima odlično vzdržljivost na daljših razdaljah. Preusmeril se je v dolgi triatlon in kmalu dosegel vrhunske rezultate doma in po svetu. Najbolj je ponosen na osvojen prvo mesto na tekmovanju v dolgem triatlonu na pokalu Challenge na Nizozemskem leta 2018. V močni mednarodni konkurenci je z rezultatom 7:55,43 postavil nov mejnik z rekordom proge in tudi nov slovenski rekord. Triatlon je njegov način življenja.

ŽELI BITI VZOR MLADIM

Jaroslav Kovačič se je s športom začel ukvarjati pri sedmih letih ob vstopu v prvi razred osnovne šole. Po očetu je podedoval športno naravo, tako da je bila vključitev v športno dejavnost precej samoumevna. V domačem kraju v Krškem izbira ni bila velika. Na voljo so bili trije tradicionalni športi, in sicer plavanje, nogomet in rokomet, ter spidvej. »Starši mi niso dali izbire, vpisali so me k plavanju,« je povedal Jaroslav Kovačič. Tako se je začela njegova športna pot. Plavanje ga je veselilo. Kmalu je začel dosegati odlične rezultate in postal član mladinske reprezentance. Ob prehodu na študij v Ljubljani je plavanje zanemaril in se posvetil študiju na Fakulteti za šport. Pridobil je tudi licenco za reševalca iz vode in opravljal študentsko delo na bazenu v Ljubljani ter na Čatežu ob Savi. Nadrejeni v službi mu je predlagal, naj se preizkusi v triatlonu. Zamisel se mu je zdela zanimiva, saj so ga od nekdaj zanimali vzdržljivostni športi. »Kupil sem si kolo in se najprej z njim vozil na čateški bazen ter tako prihranil stroške prevoza. Tako se je začela moja triatlonska pot in nisem razmišljal o tem, da se bom nekega dne s tem športom ukvarjal poklicno,« je svoje triatlonske začetke pojasnil Jaroslav Kovačič. Zanj je bil to takrat le zdrav način življenja. Kot študent Fakultete za šport, ki bo ob koncu študija postal profesor športne

« Bolj mu ustreza dolgi triatlon s poudarkom na kolesarjenju.

« Kovačič spada med najboljše triatlonce v Sloveniji.

vzgoje, si ni predstavljal, da s svojim načinom življenja ne bi predstavljal vzora svojim učencem. S triatlonom se je srečeval postopoma. Začel je kreativno, treniral je sam brez trenerja. Prvega tekmovanja se je udeležil leta 2005 in ob veliko izzivih spoznal, da prehodi med športi niso preprosti. »Nisem bil vajen prehoda iz vode na kolo in s kolesa na tek. Takrat sem zelo obremenjeval mišice,« je razložil. Začel je še več trenirati. Po treh letih samostojnih treningov je dobil trenerja. Kot nekdanji plavalec je imel dobro tehniko plavanja, kar je bilo odlično izhodišče za trening triatlona. »Najtežje je usvojiti plavanje, s čimer nisem imel težav. Izboljšati sem moral le še kolesarstvo in tek. Predvsem pri treningu teka se je trener izkazal kot nepogrešljiv,« je povedal Kovačič. Na poti preobrazbe od plavalca do triatlonca si je postavljал cilje in jih uspešno dosegal. Hitro se je povzpел med najboljše tri v Sloveniji in tako visoko vztraja še danes. Letos se že 16. leto ukvarja s tem zahtevnim športom.

OD KRATKEGA TRIATLONA K DOLGEMU

Ko je triatlonec Jaroslav Kovačič iskal nove izzive, se je želel preizkusiti v mednarodni konkurenci. V tistem času triatlon v Sloveniji še ni bil dobro razvit in podpora pri prebijanju na mednarodno prizorišče je bila slabša kot danes. Visoko motiviran Jaroslav Kovačič se je želel udeležiti olimpijskih iger, vendar zaradi veliko organizacijskih ovir žal ni dosegel niti kvalifikacij. Kljub veliko prijavam se mu je le redko uspelo uvrstiti na startno listo. »Ker so bila tekmovanja preveč zaprta in nedosegljiva, sem se odločil, da bom opustil svoje sanje o olimpijskih igrah,« je o svojem športnem razočaranju povedal Jaroslav Kovačič. Znova se je vrnil k rekreativnemu triatlonu in treniral za svoje veselje. V domačem kraju se je zaposlil v osnovni šoli kot profesor športne vzgoje. Triatlon je bil njegov način preživljanja prostega časa, vendar mu to ni dalo notranjega miru. »V meni je izginjala mladostniška hitrost in v ospredju je bila vse bolj vzdržljivost,« je pojasnil. Takrat je kratki, olimpijski triatlon zamenjal za dolgega. Dolgi triatlon poteka na precej daljših razdaljah in v povprečju traja osem ur. Bolj je poudarjeno

kolesarjenje, in to mu je ustrezalo. Da je bila to prava odločitev, je dokazal z doseženim naslovom državnega prvaka na srednjem triatlonu na Bledu leta 2011. Potem sta s partnerico nekaj mesecev preživela na Novi Zelandiji. Ker so tam vzdržljivostni športi na prostem zelo razširjeni, ga je to še dodatno vzpodbudilo za ukvarjanje z dolgim triatlonom. Na Novi Zelandiji se je udeležil svojega prvega tekmovanja na ironmanu in ga tudi uspešno končal.

NI DNE BREZ TRENINGA

Jaroslav Kovačič trenira vsak dan. Struktura treningov je odvisna od več dejavnikov. Vsebine treningov si sproti prilagaja, tudi glede na vremenske razmere. Zbuja se zjutraj ob šesti uri in še pred sedmo uro opravi trening plavanja. Plavalnemu treningu sledi kolesarski in proti večeru še tekaški. Če je vreme ugodno, na prostem trenira od štiri do pet ur na dan. Včasih en trening izpusti, vendar to nikdar ni plavalni. Kadar je vreme neugodno za trening na prostem, uporabi svoja domača trenazerja, kolesarskega in tekaškega. »Pri teku vreme ni ovira, saj če ni poledice ali močnega naliva, lahko tečem zunaj,« je pojasnil izkušeni triatlonec. Trenira sam in do sebe je strog. Na treningih ga trener spremlja čez aplikacije. Svetuje mu tudi glede prehrane. Prvo možnost za zaposlitev v Športni enoti Slovenske vojske je triatlonec Jaroslav Kovačič dobil, ko si je prizadeval uvrstiti na olimpijske igre. »Takrat me je Slovenska vojska v okviru Triatlonske zveze Slovenije povabila na priprave v Vipavo. Udeleženci priprav smo bili dva tedna skupaj nastanjeni v vojašnici. Bilo mi je všeč in želel sem si, da bi postal pripadnik Športne enote,« je svoje prvo srečanje s Slovensko vojsko opisal Kovačič. Takrat pogojev za vključitev žal ni dosegel, jih je pa pozneje, leta 2015, ko je dosegel tretje mesto na evropskem prvenstvu v Angliji. Ker je bilo število pripadnikov omejeno, se jim tudi takrat ni pridružil. V Športni enoti Slovenske vojske se je zaposlil decembra 2020. »Sprva nisem mogel verjeti. Za nas, ki se ukvarjamo s športi, ki ne dobivajo veliko finančne podpore, je zaposlitev posebej dobrodošla,« je navdušeno povedal. V trenutkih, ko pri športu naleti na izzive, mu da zaposlitev še dodatno motivacijo. Daje mu tudi socialno varnost, kar mu veliko pomeni.

ZDRUŽENO POVELJSTVO SIL BRUNSSUM

BESEDILO podpolkovnik Boris Bolfek
FOTO JFCBS

Združeno poveljstvo sil Brunssum (Joint Force Command Brunssum – JFCBS) ima sedež na jugu Nizozemske v pokrajini Limburg. Območje se zaradi preprostega dostopa do več držav omenja tudi kot balkon Evrope ali kopno brez meja. Poveljstvo je nastalo iz nekdanjega Poveljstva zavezniških sil Srednje Evrope oziroma poznejšega Regionalnega poveljstva zavezniških sil za Severno Evropo.

Sedež poveljstva sprva ni bil v Brunssumu. Na njegovo selitev na Nizozemsko sta vplivala dva dejavnika. Prvi je bil umik Francije leta 1966 iz Natove integrirane vojaške strukture, zato je moralo takratno poveljstvo zapustiti svoj sedež v francoskem mestu Fontainebleau, kjer je bilo nastanjeno od svoje ustanovitve leta 1953. Drugi dejavnik pa je bila odločitev nizozemske vlade za zaprtje limburških premogovnikov po odkritju velikih količin zemeljskega plina v Groningenu na severu države. Nizozemska vlada je zato zavezništvu omogočila uporabo infrastrukture rudnika Hendrik v Brunssumu. Tako se je Poveljstvo zavezniških sil Srednje Evrope 15. marca 1967 preselilo v svoj novi dom, 1. junija istega leta pa je bila v Brunssumu uradna slovesnost ob odprtju. Marca 2000 se je Poveljstvo zavezniških sil Srednje Evrope preoblikovalo v Regionalno poveljstvo zavezniških sil za Severno Evropo. Območje odgovornosti je bilo še naprej osredotočeno na Severno Evropo. Pozneje pa so, da bi učinkoviteje reševali varnostne izzive 21. stoletja,

začeli preoblikovati Natova poveljstva. Novembra 2002 so se članice zavezništva na vrhu v Pragi odločile spremeniti strukturo Natovih poveljstev. Sklenile so, da zavezniška operativna poveljstva ne bodo več ozko vezana na regionalna območja, s čimer bi se povečala prožnost zavezništva pri poveljevanju. 1. julija 2004 se je Regionalno poveljstvo zavezniških sil za Severno Evropo preoblikovalo v Združeno poveljstvo sil Brunssum.

POSŁANSTVO IN NALOGE

Združeno poveljstvo sil Brunssum zagotavlja načrtovanje, pripravo in izvajanje operacij na vseh področjih operativnega delovanja. Pri tem sledi in podpira tri Natove cilje, in sicer skupno varnost, krizno odzivanje ter kolektivno obrambo. V okviru skupne varnosti so partnerstva bila in bodo tudi v prihodnosti bistvena za Natovo delovanje, saj podpirajo kolektivno obrambo, odvracanje, dialog in stabilnost. Glede na svoje območje odgovornosti je poudarek Združenega poveljstva sil Brunssum na sodelovanju s Švedsko in Finsko. Združeno poveljstvo sil ima namreč program aktivnega sodelovanja in ozaveščanja s severnimi partnerji, katerega cilj je povečati sodelovanje in zavedanje o razmerah ter izboljšati interoperabilnost. Sestajajo se na konferencah in tečajih mobilnih skupin za usposabljanje v okviru Natovih partnerskih programov. Pri tem si Združeno poveljstvo sil Brunssum prizadeva spodbuditi sodelovanje, ki temelji na trajnih odnosih in se osredotoča na vprašanje skupnega interesa z namenom krepitve sodelovanja, usklajevanj in zavedanja razmer. Pri kriznem odzivanju

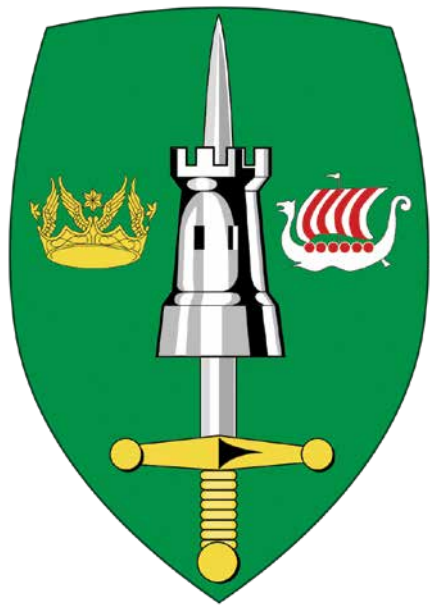
je naloga Združenega poveljstva sil Brunssum načrtovanje in priprava operacij, od načrtovalnih dejavnosti pa vse do izvedbe operacije na najvišji stopnji zahtevnosti. Tako želi biti poveljstvo pripravljeno na odziv pred morebitno naraščajočo krizo in s svojo pripravljenostjo ukrepati ter tako prispevati k de-eskalaciji in stabilizaciji razmer po konfliktu. Kolektivna obramba pa je nekaj, kar je bilo določeno že v Washingtonski pogodbi iz leta 1949. S to pogodbo so se države članice zavezale, da si bodo skupaj prizadevale za odvracanje in obrambo pred potencialnim nasprotnikom. Združeno poveljstvo sil Brunssum z načrtovanjem in sinhronizacijo dejavnosti podpira zastavljene cilje ter tako kaže svojo usposobljenost in pripravljenost. Na Natovem vrhu v Walesu leta 2014 so voditelji sprejeli deset pomembnih nalog, izmed katerih je bilo za Združeno poveljstvo sil Brunssum pet prednostnih.

◀ Poveljstvo popolnjujejo pripadniki 26 držav zavezništva in pripadniki iz nekaj članic Partnerstva za mir.

▼ Sedež Združenega poveljstva sil Brunssum

Te naloge so bile izboljšava programov usposabljanja, operativna usposobljenost Večnacionalnega korpusa Severovzhod, ustanavljanje mednarodnih poveljstev in pomoč pri njihovem delovanju na ozemlju Bolgarije, Estonije, Latvije, Litve, Poljske, Romunije, Slovaške in Madžarske za izboljšanje sodelovanja med Natom in nacionalnimi silami ter podporo skupnim vajam in morebitnim napotitvam na območje delovanja, krepitev in zagotavljanje usposobljenosti ter uporabnost Natovega koncepta okrepljenih odzivnih sil. Koncept je nastal kot odgovor na grožnje na vzhodnih mejah in tudi konflikte na južnih mejah. Zavezništvo se je na vrhu v Walesu odločilo, da bodo okrepili Natove odzivne sile s povečanjem pripadnikov z 20.000 na 40.000 ter z ustanovitvijo sil v zelo visoki stopnji pripravljenosti. Te imajo okoli 5000 pripadnikov, in sicer do pet manevrskih bataljonov. Tako okrepljeni koncept ima podporo zračnih, pomorskih in specialnih sil. Poveljnik zavezniških sil za Evropo ima nad silami operativno odgovornost, medtem ko se na ravni operativnih poveljstev letno izmenjujeta združeni poveljstvi sil iz Brunssuma in Neaplja. Obe poveljstvi zagotavljata premično poveljstvo. Taktično poveljevanje nad kopenskimi silami pa izvajajo Natovi korpusi za hitro posredovanje iz nosilne države za sile v zelo visoki stopnji pripravljenosti. Leta 2022 bo nosilna država Francija. Združeno poveljstvo sil Brunssum kot nosilec dejavnosti za popolnitev Natovih odzivnih sil 22. rotacije se letos intenzivno pripravlja za doseganje svoje usposobljenosti in tudi usposobljenosti vseh elementov Natovih odzivnih sil. Vadbene dejavnosti za doseganje teh ciljev potekajo

Znak poveljstva iz leta 1999 združuje zeleni ščit, obrambni stolp, frankovski meč, astralno krono in vikiško ladjo.

vse leto na vojaških vajah Dynamic Mariner 21, Steadfast Jupiter 21 in Steadfast Jackal 21, s ciljem evalvacije poveljstva ter nosilnih elementov za 22. rotacijo Natovih odzivnih sil.

MISIJA

Trenutno je Združeno poveljstvo sil Brunssum zunaj območja svojega delovanja in znotraj njega zadolženo za misijo Okrepljena prednja prisotnost (enhanced Forward Present – eFP) na območju ob Baltskem morju. Z okrepljeno prednjo prisotnostjo je zavezništvo povečalo svojo nadaljnjo prisotnost v severovzhodni Evropi, tako da je po principu rotacij napotilo štiri večnacionalne bataljonske bojne skupine v Estonijo, Latvijo, Litvo in na Poljsko. Te bojne skupine, ki jih vodijo Velika Britanija, Kanada, Nemčija in ZDA, so močne, večnacionalne in pripravljene na delovanje, kar kaže na moč čezatlantske vezi. Njihova prisotnost daje jasno vedeti, da se napad na enega zaveznika šteje za napad na vse Natove članice. Te sile so

del največje okrepitve Natove kolektivne obrambe v generaciji, ki vključuje tudi večjo prisotnost v črnomorski regiji. Ukrepi varnostnih zagotovil vzhodnim zaveznicam obsegajo nadzor v zračnem prostoru nad baltskimi državami, zgodnje opozarjanje v zraku, pomorsko patroliranje ter mednarodne vaje in vaje za kolektivno obrambo na območju delovanja.

SESTAVA IN PRISPEVEK SLOVENSKE VOJSKE

Združeno poveljstvo sil Brunssum je razdeljeno na šest glavnih področij, in sicer na poveljniško skupino, direktorate za operacije, planiranje, podporo, upravljanje in komunikacije. Izmed 30 Natovih članic je Združeno poveljstvo sil Brunssum trenutno popolneno s pripadniki iz 26 držav zavezništva, prisotni niso pripadniki iz Islandije, Luksemburga, Črne gore in Severne Makedonije. Poveljstvo popolnjujejo tudi pripadniki iz držav Partnerstva za mir, in sicer iz Švedske, Finske, Ukrajine in Azerbajdžana.

Do 31. julija lani je imela Slovenska vojska tri pripadnike v Združenem poveljstvu sil Brunssum, po tem datumu pa le še dva, saj so se v Slovenski vojski odločili, da se eno delovno mesto več ne popolnjuje. Delo pomočnika za operacije zračnih sil, ki ga je kot zadnji pripadnik Slovenske vojske v svojem štiriletnem mandatu opravljal major Bojan Trafela, je potekalo v združenem operativnem centru v sektorju J33. V tem sektorju upravljajo trenutne operacije v miru in kriznih razmerah. V mirnodobnem času v centru spremljajo in vodijo operacije na tako imenovanem izvedbenem območju Sever. Mesta v centru popolnjuje približno 40 pripadnikov, in sicer za potrebe treh izmen za 12-urno delo 24 ur na dan in sedem dni v tednu. Ob kriznih razmerah ali vajah se center reorganizira v kombinirani združeni operativni center, ki lahko šteje tudi več kot 70 pripadnikov in nadzira ter spremlja operacije na kopnem in v morju, zraku ter vesolju na območju svoje odgovornosti.

Praporščak Nenad Petrovič zaseda dolžnost v direktoratu za operacije v sektorju J2 v oddelku J2X. Ta je odgovoren za načrtovanje, planiranje, koordinacijo ter pripravo ukrepov in predpisov s področja varnostne in protiobeščevalne dejavnosti ter kibernetičnih groženj. V okviru rednih delovnih procesov podpira zbiranje obveščevalnih podatkov z uporabo informacijskih orodij in tehnologij. Na podlagi pooblastila načelnika sektorja J2 pa je hkrati odgovoren za izvajanje nalog in ukrepov na področju dokumentacijske ter informacijske varnosti. Kot aktivni član skupine za informacijsko varnost Združenega poveljstva sil Brunssum sodeluje tudi pri pripravi in uvedbi ukrepov, povezanih z uporabo, obdelavo, shranjevanjem ter prenosom podatkov v komunikacijsko-informacijskem sistemu.

Sam opravljam delo na dolžnosti štabnega častnika v diviziji za komuniciranje v oddelku za psihološke operacije in naloge, ki so povezane z dolžnostmi lokalnega nacionalnega predstavnika. Delo častnika za psihološke operacije obsega analiziranje političnih, vojaških, ekonomskih, družbenih in infrastrukturnih informacij, s čimer se pridobi celovito razumevanje, kako delovati na območju opravljanja dejavnosti. V sodelovanju z analitikom ciljnih skupin načrtujem postopke ob morebitnih kriznih razmerah, ki bi lahko vplivale na operacije in njihovo izvedbo. Ob aktiviranju skupine za krizno upravljanje se po področju psiholoških operacij aktivno vključujem v njeno delo, pri čemer delujem skladno z Natovim priročnikom za krizno upravljanje. Drugi del mojega dela je povezan z delovanjem po nacionalni liniji, saj sem z ukazom načelnika Generalštaba Slovenske vojske imenovan za lokalnega nacionalnega predstavnika. Moje naloge po nacionalni liniji so poročanje po vsebinah, ki jih določi nacionalni vojaški predstavnik, oddaja prispevkov za štirimesečno obdobjo poročilo, v katerem se navedejo vsebinsko pomembne dejavnosti iz preteklega obdobja, priprava službene ocene in redni letni razgovor ter ob službenem potovanju priprava predloga za mesečni načrt službenih potovanj.

MODEL NATO CHALLENGE

V Norfolku v ZDA je 17. marca 30 izbranih študentov tamkajšnjih srednjih šol in univerz na dogodku Model NATO Challenge 2021 pokazalo svoje vodstvene ter diplomatske sposobnosti v razpravah, povezanih z Natovimi izzivi med pandemijo. Dogodek v organizaciji festivala Norfolk poteka že od leta 2007, namenjen pa je predvsem srednješolcem in študentom z norfolškega območja, ki se vključujejo v razprave na mednarodnem področju. Vsak sodelujoči iz omenjenih šol je predstavljal po eno izmed Natovih držav, ki ima svoje predstavnike pri Zavezniškem poveljstvu za transformacijo v Norfolku.

Čeprav je bila tema povezana predvsem z izzivi na zdravstvenem področju, so se morali sodelujoči v prvem delu dogodka odzvati na predvidene zahteve pri zagotovitvi opreme in logistične podpore na območjih, na katerih so bile razmere med pandemijo še posebej težavne. V drugem delu razprave so se udeleženci osredotočili na pripravo in dopolnitev resolucij, ki so namenjene podpori izvedbe nalog med pandemijo. Študente so vodili mentorji – predstavniki Zavezniškega poveljstva za transformacijo, lokalni nacionalni predstavniki pa so jim zagotovili informacije o posameznih državah, in sicer splošne podatke o državi, političnih razmerah, organiziranosti vojske, predvidenem odzivu na posamezne dogodke in drugo. Študenti so pokazali veliko navdušenosti, iznajdljivosti ter strokovnosti pri vnaprej pripravljenih vprašanjih. Tudi razprava med posamezniki je bila na visoki ravni, čeprav udeleženci dogodka prej niso poznali procesov delovanja v zavezništvu.

Dogodek je prvič potekal virtualno po vnaprej pripravljeni spletni platformi, ki je zagotovila ustrezno sodelovanje študentov med razpravami. Ob odprtju dogodka je namestnik poveljnika Zavezniškega poveljstva za transformacijo general Paolo Ruggiero povedal, da bodo udeleženci zagotovo pogrešali neposreden stik, vendar verjame, da bo simulacija učinkovita

BESEDILO polkovnik Danilo Jazbec,
Zavezniško poveljstvo
za transformacijo v Norfolku
FOTO www.act.nato.int

in kreativna ter bo pustila pozitiven in dolgotrajen vtis o zavezniških dejavnostih na vse sodelujoče.

Študenti so bili za svoj prispevek nagrajeni, in sicer prvi z 2500, drugi s 1500 in tretji s 1000 dolarji denarne nagrade. Skupina za ocenjevanje, ki je upoštevala šest pomembnejših meril, in sicer pripravljenost, diplomatske, vodstvene in govorne sposobnosti, odzivnost ter iniciativnost, je na podlagi ocen prvo mesto dodelila študentu, ki je zagovarjal interese Nemčije, drugo študentu, ki je predstavljal Grčijo, in tretje predstavniku Luksemburga.

Dogodek je bil odlična priložnost za razvoj sodelovanja med Zavezniškim poveljstvom za transformacijo in okoljem, v katerem deluje. Poveljstvo nadaljuje dobro sodelovanje z lokalnimi šolskimi ustanovami tudi z obiski, organizacijo konferenc in prostovoljnimi projekti. Tako sodelovanje pa ni omejeno le na lokalno območje, temveč ima stične točke tudi z univerzami v Evropi. Prav tako je ena izmed prednostnih nalog tega poveljstva osredotočena na inovacije in razvoj novih tehnologij, ki vključujejo strokovnjake, podjetja ter raziskovalce iz bližnje in daljne okolice, kar samo še pospešuje njegove povezovalne dejavnosti ter prepoznavnost v civilnem okolju.

Naslednji večji dogodek, ki se imenuje festival Norfolk, je načrtovan za 5. junij. Na njem bomo predstavniki iz držav, ki delujejo v Zavezniškem poveljstvu za transformacijo, spet lahko predstavili svoje nacionalne lastnosti mestu Norfolk. Podobno dejavnost bi bilo priporočljivo izvesti tudi v Sloveniji, saj bi tako prav gotovo prispevali k povečanju ugleda Slovenske vojske v domači javnosti.

Generalni sekretar dogodka je vodil razpravo s študenti.

TAKTIČNO ZASLEDOVANJE S PSI

BESEDILO Petra Miklaužič
FOTO podjetje Georgia K9

Enota za vzrejo in šolanje vojaških psov je v sredo, 5. maja, organizirala seminar o taktičnem sledenju. Tako sledenje se uporablja v vojski, policiji in podobnih strukturah ter se nekoliko razlikuje od športnega sledenja. Ker program usposabljanja pri nas še ni dobro razvit, so v enoti za pomoč prosili podjetje Georgia K9 iz Združenih držav Amerike.

Štabni vodnik Anton Krkovič iz Enote za vzrejo in šolanje vojaških psov je razložil Natove standarde, po katerih morajo biti slovenski psi primerno pripravljeni za taktično zasledovanje. »Do zdaj smo se zgledovali po športnih načelih sledenja, ki so se pokazali kot neučinkoviti,« je pojasnil Krkovič. Pred časom so se z namenom usposabljanja že povezali s slovensko ekipo, ki se ukvarja s sledenjem s psi, vendar deluje v reševalne namene, kar za vojsko ni najprimernejše. Po naključju in na podlagi preteklih izkušenj so se tokrat povezali z ameriškim podjetjem oziroma z njhovima evropskima izpostava v Avstriji in Sloveniji. V podjetju se že dolgo ukvarjajo s taktičnim sledenjem, zato je bilo njihovo bogato znanje dobrodošlo za pripadnike Slovenske vojske. Organizator seminarja je na dogodek povabil vse enote Slovenske vojske ter Policijo. »Povabili smo tiste, za katere vemo, da bi jih to zanimalo. Odzvali so se vsi, udeležba je bila visoka,« je razložil štabni vodnik Krkovič. Uroš Gregorčič, predstavnik ameriškega podjetja ter slovenske izpostave iz Ljubljane, je povedal, da so želeli na seminarju predstaviti predvsem nevarnosti sledenja in rešitve. Gre za tako imenovano taktično sledenje s psom (angl. manhunt), pri čemer je cilj izslediti človeka oziroma enoto. Človek oziroma skupina ali enota, ki jo pes z vodnikom zasleduje, je lahko oborožena, zato je tako sledenje nevarno. »Najpomembnejša je varnost

vodnika in psa ter spremljevalne enote,« je razložil Gregorčič. Pri usposabljanju psov poskušajo izkoristiti naravne zasnove psa in njegove danosti. Gregorčič je pojasnil, da je v pasji naravi, čeprav znajo naravno vohati in slediti, da se ne odzivajo burno, kadar se približujejo plenu. To jim koristi, da med približevanjem plenu ostanejo skriti. Med šolanjem je treba pse naučiti, kako to pokazati z vedenjem, in njihove odzive še okrepiti. »Med delom smo ugotovili, da je pri psu mogoče prepoznati različne odzive, odvisne od bližine cilja oziroma osebe v tem primeru. Za varnost vodnika in enote je ta odziv zelo pomemben,« je pojasnil Gregorčič. Vodnik psu sled predstavi s predmetom, fizično sledjo ali na mestu, kjer so bili zasledovani nazadnje videni. Pri sledenju psi iščejo fizične poškodbe tal in vse, češar se je človek dotaknil ter kar odpade z njega, na primer lasje in delci kože. Pes zazna vonj človeka tudi v zraku. »Pri običajnem urjenju je pes naučen, da doseže ciljno osebo in prejme nagrado, in sicer ugriz. Tako pes določa taktiko približevanja, s šolanjem pa jo določamo skupaj s psom, da je delo enote čim varnejše. V resničnosti ni tako, saj sta lahko na cilju pes in vodnik ustreljena, na primer ob padcu v zasedo. Za večjo varnost psa in vodnika je pomemben jasen odziv psa, s katerim nakaže bližino. Naučiti ga je treba, da je nagrajen za svoj odziv glede na razdaljo do cilja,« je razložil Gregorčič. Pse učijo treh faz približevanja, na vsaki izmed razdalj pa morajo pokazati različne odzive. Za vodnika je pomembno, da se nauči prepoznati vsakega izmed teh odzivov oziroma govorico psa, zato mora veliko trenirati skupaj s njim. Na točki, na kateri pes pokaže, da je prepoznal cilj, se začne taktični del približevanja.

Psi se vedenja ob približevanju naučijo z urjenjem.

RIBOLOV ZADNJIČ

BESEDILO Igor Fortuna
FOTO svetovni splet

Tokrat bomo predstavili še en način ribolova. Seveda je tudi ta prepovedan in kazniv v mirnem času, zato tega ne počnimo, kadar ni ogroženo naše preživetje. Prednost tega načina ribolova je, da ne potrebujemo ničesar drugega kot samo nekaj znanja.

Ribe bomo lovili z rastlinami. Pri nas raste dve rastlini, ki vsebujeta snovi, strupene za ribe. To sta navadni lučnik (*Verbascum phlomoides*) in navadna ciklama (*Cyclamen purpurascens*). Oba sta zelo pogosta

Navadni lučnik

v Sloveniji. Lučnik, ki mu pravimo tudi kostnik ali papeževa sveča, raste na pustih tleh, ob poteh ali posekah. Spodnji listi so široko elipsaste oblike, kratko pecljati, nazobčani in na gosto porasli z rumenkastimi laski. Lahko bi rekli, da ima kosmate liste. Njegovo steblo zraste tudi do 1,5 metra visoko. Na njem je veliko kroglic, ki spominjajo na brstični ohrovt. Te se od junija do avgusta odprejo v rumene cvetove. Rastlina je dvoletnica, tako da lahko steblo najdemo tudi pozimi. Mimgrede, steblo drugo leto oleseni in ga lahko uporabimo za netenje ognja po metodi ročnega svedra. Za ribolov potrebujemo le liste. Ob plitkem potoku jih na ploščatem kamnu ob vodi z drugim kamnom čim bolj stolčemo. Nato jih spiramo v vodi. Voda se bo penila in obarvala belo. Še bolje je, če liste položimo v košaro, da jih ne odnaša tok. Ribe, ki se bodo znašle v tem toku, bodo poginile. Ob krajši izpostavljenosti pa bodo samo omamljene, zato jih moramo hitro pobrati. Naj poudarimo, da tako ulovljene ribe niso strupene za uživanje in da lahko s takim ribolovom pokončamo ves ribji zarod, kar je v mirnem času nespametno ravnanje ter tudi prepovedano in kaznivo. Ciklamo verjetno vsi poznamo, saj kadar cveti, po njej diši v gozdu. Kadar ne cveti, jo lahko prepoznamo po listih, ki so srčasti in na spodnji strani vijoličasti. Za ribolov potrebujemo njen gomolj. Ta je približno deset ali več centimetrov globoko pod zemljo. Pri kopanju se nam bo zazdelo, da ciklama nima gomolja, saj bomo našli le nekakšno korenino. Ta vodi od gomolja proti površini. Pri kopanju si lahko pomagamo s palico, da bo delo lažje. Tudi gomolj ciklame, ki spominja na manjši krompir, vsebuje ribam strupene snovi. Njegova prednost je, da ne plava na vodi. Zato več gomoljev le malo stolčemo in vržemo v manjši tolmun, v katerem so ribe, v tekoči vodi pa gomoljev zlepa ne bo dovolj. Z gomolji zastrupljene ribe bodo prav tako priplavale na površje, od koder jih hitro pobremo. Tudi v tem primeru ribje meso ni strupeno.

NAGRADNA KRIŽANKA

FOTO Bruno Toič

								ŠOLAN, ZOBRAŽEN ČLOVEK	BOŽJI POSLANEC	AMERIŠKI IGRALEC PACINO	DISEČA RASTLINA Z ROŽNATIMI CVETOVIMI V GROZDNIH	ANTČONO LJUDSTVO V ZAHODNIH JULIČIH	NEKDANJI NEMŠKA TENISAČKA HUBER	
							BALDRUAN							
							NEKDAJ TKANINA Z ORLEANSA							
							LUKA ELSNER			KRATEK POŽIREK				
							FR. TRENER WENGER			POLOŽAJ, STATUS				
							ZEMELJSKI PLIN							
							▶							
Avtor: Milošević, NAJETO PERO	LOVNA PRIPRAVA	GORA V KA- RAVANKAH	NEKDANJI SLOVENSKI KOŠARKAR (ALJOŠA)	POVRŠIN- SKA MERA	MAJHEN RILEC	JAZ LATINSKO	ŠPORTNIK, KI GOJI TEK						ZELO VELIKA DRŽAVA	PRITISK
MESTO V SRBIJI PRI SMEDE- REVU										ISTR. RIBIŠKI ČOLN				
										SP. DEL VHODA				
PRVOTNI PREBIVALEC AVSTRALIE									KRAJ PO- GUBLJENJA					
									UMETNIŠKI IZDELEK					
MLEČNI IZDELEK				ZLITINA ZA LOTANJE			BISTVO, JEDRO					LANTAN		
				LONDONSKE NOG. KLUB			SVETILO Z VOSKA					JAVNI GOVORNIK		
KDOR TRGA GROZDJE OB TRGATVI						BRUSNI KA- MEN KOSE				PREGOVOR				
						NEWYORŠKA ČETRT				RISTO SAVIN				
	NAVIGA- CIJSKA NAPRAVA	SMUČ. NA POHORJU					POMLAD (KOROŠKO)						PLAČILNO SREDSTVO	
		TURŠKA GROBNICA					ZAJČJA SAMICA							
KONEC POLOTOKA			KAR JE SKAŽENO						MED					
			SL. GRAF. OBLIK. (ED)						AMERIŠKA IGRALKA (PATRICIA)					
DEPARTMA V VZHODNI FRANCIJI					HR. POLITIK (MICA)					VRV				
					REKA V BOSNI					GRŠKA ČRKA				
PLOD DRENA									TV-ZASLON					
									PETER KOLŠEK					
VISEČA CVETNA MAČICA														
								OBVEZ- NOSTI, SKLADI, VIRI SREDSTEV						
PROPA- GANDA								PRIPADNIK KLIKE						

REŠEVALCEM NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev gesla iz prejšnje številke:
REŠUJEMO ŽIVLJENJA.

Nagrade prejmejo:

- ▶ **Nejka Gerbec**, Podselo 37, 5220 Tolmin,
- ▶ **Jakob Koritnik**, Rečica 2, 6250 Ilirska Bistrica,
- ▶ **Zdenka Partl**, Ulica za mlinom 2, 1380 Cerkljano.

Nagrajencem čestitamo.

Pravilne rešitve tokratne križanke nam pošljite do srede,
16. junija 2021, na naslov **Uredništvo Revije Slovenska
voja, Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana** ali na
elektronski naslov **urednistvo.sv@mors.si**.

POIŠČI 5 RAZLIK

REŠITEV
IZ PREJŠNJE
ŠTEVILKE

FOTO IN RAZLIKE Bruno Toič

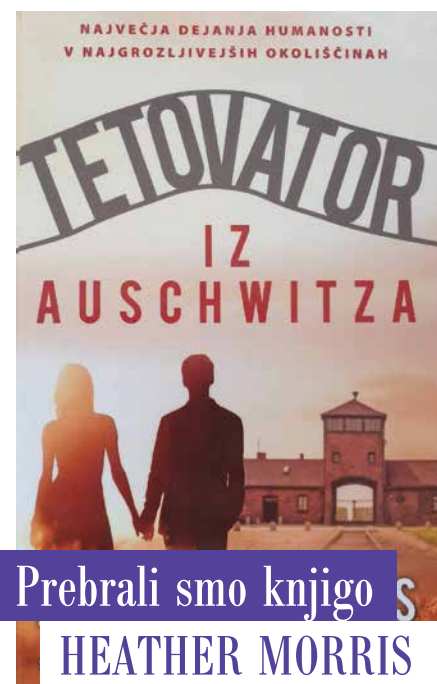
Spodbudna misel SLUŽITI BLIŽNJEMU

Marca sem se z vojaškim kaplanom p. Vitom Muhičem udeležila mednarodne vojaške vaje Sokol/Eagle 2021. Med potjo na neznani kraj in ob dejstvu, da bom spoznala številne nove obraze, sem občutila pospešen srčni utrip in vznemirjenost. Spraševala sem se, če bom lahko koristna, vendar sta me ozračje in povezovalna energija med pripadniki takoj pritegnila. Pripadniki Vojaškega vikariata SV služimo predvsem s svojima navzočnostjo in bližino. Služiti ljudem pomeni najprej vzpostaviti zaupanje, razumevanje in sprejemanje. Ko služimo drugim, je treba odpreti notranje oči, da prepoznamo tiste, ki najbolj potrebujejo pozornost ali pomoč. Mati Tereza je vedno govorila, da ne moremo narediti velikih stvari – le drobne z veliko ljubezni. Kadar živimo iz

ljubezni, tudi služimo iz ljubezni. Možnosti in priložnosti za dejanja ljubezni pa imamo vsak dan. Pogosto je dovolj iskren nasmeh, pozdrav ali sladkarija, ki jo prinesemo vojaku na straži ali med počitkom na usposabljanju. Občutek, da je opažen in slišan, je včasih največ, kar lahko damo bližnjemu. Vse dni sem se torej trudila aktivno preživeti med pripadniki, in sicer na strelišču, usposabljanjih in vajah, kavi pred šotori, sestankih v taktičnem operativnem centru ter pri mašah in meditacijah, ki sva jih z vojaškim kaplanom organizirala zanje. Morda se je kdo tako za nekaj trenutkov umiril, zadihal in zaužil nekaj duhovne hrane za nadaljnje delo ter obveznosti. S hvaležnostjo sem poslušala zgodbe o družinah pripadnikov in odkrivala širino njihove miselnosti. Veliko izmed njih me je presenetilo s svojima znanjem in razgledanostjo, pa tudi z zastavljenimi vprašanji o veri ter duhovnosti. Kadar se trudimo služiti nečemu večjemu, občutimo več zadovoljstva. Kljub številnim nalogam na mednarodni vaji slovenske in ameriške vojske so pripadniki svoje delo opravili profesionalno. Namesto pritoževanja nad obsegom dela in utrujenostjo so krize premostili z dobro voljo in humorjem, zaradi česar smo se še bolj povezali in si prizadevali za skupni cilj. Verujoči ljudje vemo, da se naše delo spremeni v spoštovanje Boga, če naše služnje prežema ljubezen do sveta. Roke, ki pomagajo, so svetejše od ustnic, ki molijo, zato lahko rečem, da so pripadniki Slovenske vojske na vaji ponovno prikazali, kako živijo vrline tovarištva, predanosti in domoljubja. Na poti domov sem bila hvaležna za srečanja in vse doživeto ter sem razmišljala o Cankarjevih besedah: »Kdor ljubi svojo domovino, jo z enim samim objemom svoje misli obseže vso: ne samo nje, temveč vse, kar je kdaj ljubil in kar bo ljubil kdaj pozneje. Zakaj ljubezen je ena sama in nerazdeljiva: v en kratek utrip srca je vtisnjeno vse – Mati, Domovina, Bog.«

VU XI. r. Nina Dobrajc, VVIK

Knjiga *Tetovator iz Auschwitza* temelji na resnični življenjski zgodbi Juda Lale-
ta (Ludwig Lale Eisenberg), ki je preživel

Prebrali smo knjigo
HEATHER MORRIS

uničevalno taborišče Auschwitz - Birkenau. Leta 1942 se je star komaj 26 let prijavil v delovno taborišče, saj je mislil, da zaradi tega nacisti ne bodo nadlegovali drugih članov njegove družine. Namesto v delovno taborišče je bil prepeljan v koncentracijsko taborišče smrti Auschwitz. Po prihodu so mu na levo roko vtetovirali številko 32407. Zaradi znanja tujih jezikov, in sicer ruščine, nemščine, francoščine in poljščine, so mu dodelili službo tetovatorja. Z neizbrisljivim črnilom je dobesedno praskal številke na roke svojih sotrpinov. Spadal je k političnemu krilu SS in imel ves čas nacističnega nadzornika. Kot tetovator je imel privilegij, in sicer omejeno svobodo gibanja, ki jo je izkoristil za tihotapljenje hrane. Pri tem sta mu pomagala dva zunanja delavca, zaposlena v taborišču. Tako je pomagal drugim jetnikom in veliko jih je zaradi hrane, ki jo je priskrbel, preživel. Najbolj je trpel, ko je moral s tetovažami skruniti telesa deklet. Pri tetoviranju jetnice s številko 34902 se je njegovo življenje za zmeraj spremenilo. V vrsti za tetoviranje je čakala prestrašena mladenka Gita, v katero se je zaljubil. Odločil se je, da bo naredil vse, da bi oba preživela Auschwitz. Leta 1945, ko so Nemci izgubljali vojno in doželi, da ne bodo preprečili prihoda Rusov v taborišče, je bila Gita premeščena drugam. Kmalu zatem je bil Lale osvobojen in vrnil se je v svoj rodni kraj Krompachy ter se odločil, da poišče Gito. Več tednov je posedal na železniški postaji v Bratislavi, saj je bila to točka, mimo katere so potovali zdaj svobodni taboriščniki, in upal, da bo med njimi Gita. Nekega dne je srečanje tudi dočkal. Skupaj sta zapustila Evropo in se preselila v Avstralijo, po ženini smrti pa se je odločil svoje spomine zaupati avtorici knjige Heather Morris.

Tina Raspor, KIZC

CEPLJENJE V NACIONALNEM CENTRU ZA MEDICINO V WASHINGTONU

BESEDILO polkovnica dr. Mojca Pešec
FOTO Peter Einfalt

V Washingtonu že tretje leto opravljam naloge slovenske obrambne atašejeke za ZDA in Kanado, zadolžene tudi za vojaško, pomorsko in letalsko področje. Pri tem delu so zelo pomembni neposredni stiki z ljudmi, saj omogočajo kakovostno situacijsko zavedanje in presojo.

Pandemija koronavirusa je precej spremenila ustaljen način dela v tujini. Čeprav je delo že do zdaj potekalo v virtualnem okolju, so krize razmere povsem onemogočile neposredne stike, nujne za dobro komunikacijo. Vsakodnevni nalogam se je pridružila skrb za svoje zdravje in zdravje družine ter sodelavcev.

Spoznanje o nujnosti cepljenja obrambnega diplomatskega osebja je bilo glavni vzrok za povabilo v Nacionalni center za medicino Walterja Reeda (Walter Reed National Medical Center – WRNMC), ki je najprestižnejša vojaška medicinska ustanova v ZDA. V njej službuje okoli 7100 predstavnikov zdravstvenega in podpornega osebja iz treh ameriških vojaških zvrsti, to je kopenske vojske, mornarice in marincev. Center je znan tudi po tem, da v njem svoje redne zdravstvene preglede opravljajo ameriški predsedniki, pogosto pa omogoča zdravstvene usluge tudi tujim državljanom. Nacionalni center za medicino je zadnje mesece postopoma prehajal v tako imenovano drugo fazo cepljenja, v okviru katere so se lahko cepili tudi tuji obrambni in vojaški predstavniki v ZDA ter njihovi družinski člani. Za 15. april sem kot atašejka dobila povabilo na cepljenje v omenjeni medicinski center. Bila sem počaščena, ko so me ob prihodu sprejeli direktor centra polkovnik Barr, direktor za medicino polkovnik Edwards in glavni podčastnik štabni praporščak Swanson. Na obisku so mi predstavili organizacijo in postopek cepljenja, ki ga v tej ustanovi opravljajo že od sredine decembra 2020. Cepljenje in čas po njem sta potekala brez zapletov, drugi odmerek pa sem prejela 6. maja. Omogočil mi bo varnejše delo, ki ga opravljam za svojo državo. Veselim pa se dne, ko se bom s soprogo lahko vrnila v Slovenijo k družini, prijateljem in kolegom, ki jih v živo nisem videla že več kot dve leti.

**REVIIA
SLOVENSKA
VOJSKA**

REVIIA SLOVENSKA VOJSKA JE INTERNO
INFORMATIVNO GLASILO O VOJSKI,
OBRAMBI TER ZAŠČITI IN REŠEVANJU.

UREDNIK: Marko Pišlar

NOVINARKI: Jerneja Grmadnik,
Petra Miklaužič

FOTOGRAF: Bruno Toič

LEKTORIRANJE: Natalija Krese, Tina Pečovnik

TAJNICA UREDNIŠTVA: Milena Topolovec

NASLOV UREDNIŠTVA

Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana

Telefon: +386 1/471 26 62

Faks: +386 1/431 12 42

Elektronska pošta: urednistvo.sv@mors.si

OBLIKOVNA ZASNOVA: Agencija Adeo
OBLIKOVANJE

IN LIKOVNO-TEHNIČNO UREJANJE:
Polona Čelhar, Lepa reč

TISK: Tiskarna Skušek, d. o. o.
NAKLADA: 7600 izvodov

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI: Bruno Toič

Prispevki, objavljeni v reviji, niso uradno
stališče Ministrstva za obrambo RS.
Nenaročenega gradiva in fotografij
ne vračamo.

Naslednja številka izide 28. junija 2021.

SPREMLJAJTE NAS NA DRUŽBENIH OMREŽJIH.

Revija Slovenska vojska je
članica Evropskega združenja
vojaških novinarjev (EMPA).

15. MAJ DAN SLOVENSKE VOJSKE

*Pripadnicam in pripadnikom Slovenske vojske
čestitamo ob njihovem prazniku.*

